

YURTDIŐI YATIRIMLAR HIRVATİSTAN ÜLKE PROFİLİ

A. HIRVATİSTAN'DA İŐ ORTAMI

Balkan Yarımadasının kuzeybatısında yer alan ve 56.594 km²'lik yüzölçümüne sahip olan Hırvatistan'ın, kuzeyinde Macaristan, güneyinde Bosna-Hersek ve Karadağ, batısında Adriyatik Denizi, kuzeybatısında Slovenya, kuzeydoğusunda ise Sırbistan Cumhuriyeti bulunmaktadır.

1991 yılında bağımsızlığını ilan eden Hırvatistan parlamenter demokrasi rejimiyle yönetilmektedir. Cumhurbaşkanı doğrudan halk tarafından 5 yıl için seçilmektedir. 2000 yılına kadar yarı başkanlık sistemiyle idare edilen Hırvatistan'da yürütme yetkisi hükümete ait olmakla birlikte iç ve dış politikaların tespitinde Cumhurbaşkanı'nın siyasi etkisi bulunmaktadır.

18 Haziran 2004'de Avrupa Birliği'ne aday ülke statüsü verilen Hırvatistan Cumhuriyeti ile AB arasındaki müzakere süreci, Türkiye ile eş zamanlı olarak 4 Ekim 2005 tarihinde başlamış ve Hırvatistan 01/07/2013 tarihinde AB'nin 28. üyesi olmuştur.

Hırvatistan genel itibariyle yabancı yatırıma açık bir ülke olup, Hükümet yabancı yatırımcıları çekmek için mali teşvikler uygulamaktadır. Hem yerli hem de yabancı tüm yatırımcılara, birkaç istisna dışında, yasalarca eşit muamele garanti edilmektedir.

Ülkemiz ile Hırvatistan arasındaki coğrafi yakınlığa karşın, ticari ilişkilerimiz potansiyelinin oldukça altında seyretmekte birlikte, son yıllarda Türk firmalarının Hırvatistan'da özellikle turizm sektöründe artan yatırımları mevcuttur.

Hırvat piyasası ülkemize ve AB'ye coğrafi yakınlığa sahip, stratejik bir konumda olan ve satın alma gücü ve kalite bilinci gelişmiş, sadece belirli alanlarda sanayi altyapısının yeni kurulmaya başlaması nedeniyle, net ithalatçı konumunda bulunan ve modern otoyollara sahip hem Akdeniz ülkesi hem de Doğu Avrupa üzerinden bir geçiş ülkesi konumundadır

1. İş Ortamı.

Hırvatistan ekonomisi bağımsızlığın kazandığı tarihten bu yana piyasa ekonomisine geçiş çabalarını sürdürmekte ve bu geçiş sürecinin beraberinde getirdiği olumsuzlukları yaşamakta olup, ülkede halen düzgün işleyen bir piyasa mekanizması kurulabilmiş değildir. Piyasa ekonomisine geçiş süreci ile birlikte, 2013 yılında AB üyeliği, ve AB mevzuatına uyum süreci ilave problemleri beraberinde getirmiştir.

Bağımsızlık sonrası dönemden 2008 yılına kadar Hırvatistan ekonomisi düşük enflasyon oranı, istikrarlı kur politikası ve makul yıllık büyüme seviyesine sahip olmuş, ancak, yüksek cari açık ve dış borç oranının yanı sıra, düşük rekabet gücüyle tanımlanan bir ekonomik görünüm arz etmiştir.

2008'deki global finansal krize kadar özellikle ülkede büyük ölçüde yabancıların elinde bulunan bankacılık sektörü kanalıyla Hırvatistan'a ciddi sermaye akımı olmuş bu da 2008 yılına kadar büyümeyi desteklemiştir. Ancak, merkezi ve Doğu Avrupa ülkelerinde bulunan başlıca ekonomilerden (AB-10: Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Estonya, Macaristan, Latviya, Litvanya, Polonya, Slovakya, Slovenya ve Romanya) farklı olarak Hırvatistan'a gelen yabancı sermaye akımları büyük ölçüde ticaret sektörüne/reel sektöre yönelmemiştir.

2008’de başlayan küresel kriz ile birlikte resesyona giren Hırvat ekonomisi, 2015’in başından itibaren toparlanmaya başlamıştır. 2008’den bu yana daralan ekonomi, 7 yılın ardından ilk defa 2015’te pozitif büyümeyi yakalayarak, 2015 yılında %1,6 oranında büyürken, 2016 yılında da ekonomideki olumlu gelişmeler devam etmiş ve Hırvat ekonomisi ortalama %3,2 oranında büyümüştür.

Büyüme ivmesi 2017-2019 döneminde de devam etmiştir. Özellikle AB fonları tarafından desteklenen iç talep ve kamu yatırımları nedeniyle GSYİH 2017 yılında %3,1, 2018 yılında %2,7, 2019 yılında ise %2,9 büyüme sergilemiştir. 2020 yılında ise, hizmet sektörü ağırlıklı Hırvatistan ekonomisi koronavirus (COVID-19) pandemisiyle mücadele etmek için uygulanan kısıtlayıcı önlemler neticesinde %8,1 oranında küçülmüştür. Söz konusu gerileme Hırvatistan’ın tarihindeki en büyük gerileme olarak kayda geçmiştir. Daha önce 2009 yılında, 2008 krizinin etkisiyle %7,3 seviyesinde daralma yaşanmıştı.

2021 yılında ise, pandemi ile ilgili kısıtlayıcı tedbirlerin azaltılması ve turizmde meydana gelen canlanma ile birlikte GSYİH 2021 yılında büyük ölçüde toparlanmış ve yıllık GSYİH artışı %10,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. Bileşenlere bakıldığında, 2021’deki toparlanma, özel tüketimin yanı sıra turizmin de kilit rol oynadığı mal ve hizmet ihracatı ile desteklenmiştir. Nihai talepteki güçlü büyüme ithalat büyümesini teşvik etmiş, yine de net ihracatın büyümeye katkısı pozitif olmuştur.

Eurostat geçici verilerine göre, Hırvatistan, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında 2021 yılında İrlanda’nın ardından yıllık bazda GSYİH’da en büyük artış kaydeden ülke olmuştur.

2022 yılında ise %6,3 seviyesinde büyüme gerçekleşmiştir. Eurostat geçici verilerine göre, Hırvatistan, Avrupa Birliği (AB) ülkeleri arasında 2022 yılında İrlanda, Malta ve Portekiz’in ardından yıllık bazda GSYİH’da en fazla artış kaydeden dördüncü ülke olmuştur.

AB Komisyonu tarafından yayımlanan “Kış 2023-Ekonomik Tahmin Raporunda 2023’te, Hırvatistan’ın Avro ve Schengen bölgelerine katılımının da desteğiyle reel GSYİH’nın %1,2 oranında büyüyeceği öngörülmektedir. Ticaret ve seyahatle ilgili maliyetlerin daha da azaltılması doğrultusunda yatırımların desteklenmesi, ancak jeopolitik gerilimler ve daha zayıf bir küresel ortam ile dış talebin baskılanması beklenmektedir. Reel gelirlerin yılın ikinci yarısında, düşük enerji ve gıda enflasyonundan ve hanehalkı tüketiminde ılımlı bir artışı destekleyen hala dirençli bir işgücü piyasasından yararlanarak toparlanmaya başlaması beklenmektedir.

Rapora göre 2023’te üç aylık büyümenin, yıl ilerledikçe, enflasyonun yavaşlaması ve tüketici güveninin toparlanmasıyla ivme kazanması beklenmektedir. Konaklama gibi kilit sektörlerde ücret artışları ile tetiklenen hanehalkı tüketiminin büyümeye en önemli katkıyı sürdürmesi öngörülmektedir. Kısmen AB fonlarının itici gücüyle yatırımın ılımlı bir şekilde artması beklenmekte ve kamu tüketiminin de büyümeye katkıda bulunması öngörülmektedir. Mal ve hizmetlere yönelik zayıf dış talep ve ithalattaki yüksek artışın hem 2023 hem de 2024’te büyümeye olumsuz katkı yapması öngörülmektedir.

Türkiye ile Hırvatistan arasındaki mal ticareti 2022 yılı itibariyle 1.151,6 milyon dolar seviyesindedir. Hırvatistan’a ihracatımız 2021 itibariyle 711,8 milyon dolar, Hırvatistan’dan ithalatımız ise 439,8 milyon dolar seviyesindedir.

Türk firmalarımız 3,9 milyon nüfuslu Hırvatistan’ı ölçek açısından küçük bir pazar olarak değerlendirmektedir. Ancak Hırvatistan’ın özellikle coğrafi konumu, gelişmiş karayolu ulaşım altyapısı, yetişmiş insan gücü, AB üyeliği ve ülkeye gelen yaklaşık (pandemic dönemi dışında) 15 milyon turist ile birlikte değerlendirildiğinde ticari ilişkilerin geliştirilmesinde sadece nüfusun ölçüt olarak alınmasının çok doğru bir yaklaşım olmadığı değerlendirilmektedir.

Mal ticareti açısından oldukça zayıf olan ilişkiler, hizmet ihracatı özellikle dizi film ihracatı açısından oldukça gelişmiş seviyededir. Özellikle son yıllarda Türkiye televizyonlarında gösterilen birçok dizi Hırvatistan televizyonlarında gösterilmekte ve Hırvatlar arasında büyük ilgi uyandırmaktadır.

2014-2020 mali döneminde Avrupa Yapısal ve Yatırım fonlarından Hırvatistan Cumhuriyeti'ne toplam 12,091 milyon Avro tahsis edilmiştir.

Bugüne kadar söz konusu fonların 7.527 milyon Avroluk kısmı ödenmiştir. (%62)

Hırvatistan, 2021-2027 dönemi için Çok Yıllı Finansal Çerçeve ve Gelecek Nesil AB Fonlarından yaklaşık 25 milyar Avro finansman imkanına sahip olacaktır. Hırvatistan'ın söz konusu finansman imkanını kullanabilmesi, AB politikalarıyla uyumlu projeler hazırlayıp hayata geçirme kapasitesine bağlı olacaktır.

Hırvatistan'ın, ekonomik, sosyal ve bölgesel uyumu ve yeşil ve dijital geçişi teşvik etmek için AB Komisyonu ile imzaladığı Ortaklık Anlaşması çerçevesinde 2021-2027 dönemi için Çok Yıllık Mali Çerçeve Programı Kapsamında Uyum Politikası toplam 9 milyar Euro fon alacaktır. Bu yatırımların, bölgesel ekonomik farklılıkların azaltılmasına ve becerilerin, eğitimin ve istihdam fırsatlarının artırılmasına yardımcı olacağı ve rekabetçi, yenilikçi ve ihracata yönelik bir Hırvat ekonomisinin gelişimini destekleyeceği öngörülmektedir. Bu kapsamda AB Komisyonu tarafından yapılan açıklama aşağıda özetlenmektedir.

-Hırvatistan, Avrupa Bölgesel ve Kalkınma Fonu (ERDF) kaynaklarının yaklaşık %31'ini ve Uyum Fonu kaynaklarının %39'unu iklim hedeflerine ayıracaktır. Özellikle 2,56 milyar Avro, ülkenin enerji verimliliğini iyileştirmesine ve elektrik üretiminde yenilenebilir enerjinin payının 2030'da %60'ına çıkarmasına, dögüsel ekonominin geliştirmesine ve iklim direnci ve biyoçeşitliliğin desteklemesine yardımcı olacaktır.

- Adil Geçiş Fonu'ndan (JTF) sağlanan 179 milyon Avro, yeşil geçişin ekonomik ve istihdam üzerindeki etkilerini azaltacaktır. Bu, enerji yoğun endüstrilerin karbondan arındırılması, girişimciliğin güçlendirilmesi ve çalışanların becerilerine yatırım yapılması, en çok etkilenen bölgelerde ekonominin çeşitlendirilmesi, iş dünyası ve araştırma birimleri arasındaki işbirliğinin güçlendirilmesi ve işgücü için istihdam fırsatlarının artırılması yoluyla yapılacaktır.

- ERDF'den sağlanan 1,7 milyar Avro, küçük ve orta ölçekli işletmelerin (KOBİ) rekabet gücünü ve uluslararasılaşmasını artırarak ve çalışanların becerilerini geliştirmeye katkıda bulunarak Hırvatistan'ın yenilikçi ve akıllı ekonomik dönüşümünü destekleyecektir.

- Yatırımlar, en yoksul bölgeleri de dahil olmak üzere tüm Hırvatistan topraklarına ulaşacaktır. Yaklaşık 500 milyon Avro, Hırvat bölgelerinin endüstriyel geçişlerini kolaylaştırarak uluslararası rekabet gücünü artırmaya yardımcı olacaktır. Ek olarak, ERDF'nin %12'si kentsel gelişime ve yaklaşık %3'ü akıllı ve sürdürülebilir adaların geliştirilmesine ayrılacaktır. Dağlık alanlar da daha fazla destek alacaktır. Bu şekilde AB fonları, Hırvatistan'ın tüm bölgelerinin ekonomik ve sosyal açıdan daha gelişmiş başkent Zagreb'i ve en gelişmiş AB bölgelerini yakalamasına yardımcı olacaktır.

- Yaklaşık 1 milyar Avro, Trans-Avrupa Ağı - TEN-T ile bağlantılı sürdürülebilir, akıllı, güvenli ve intermodal bir ulaşım ağının yanı sıra çok ihtiyaç duyulan bir ulaşım ağının geliştirilmesi de dahil olmak üzere tüm sektörlerde bölgesel, yerel ve sınır ötesi hareketliliği artıracak ve ulusal demiryolu altyapısında iyileştirmeler ve deniz taşımacılığında daha fazla ilerleme sağlanacaktır.

-Ayrıca sosyal içerme, istihdam, eğitim, öğretim ile sürdürülebilir balıkçılık alanlarındaki çeşitli faaliyetlerin desteklenmesi planlanmaktadır.

Bu kapsamda, Avrupa Komisyonu ve Hırvatistan, Hırvatistan'ın 2027 yılına kadar AB fonlarından 9 milyar Euro'luk hibe kullanmasına izin verecek ortaklık anlaşmasını 2 Eylül 2022 tarihinde imzalamıştır.

Gelecek Nesil AB Finansman Başlığı altındaki Kurtarma ve Dayanıklılık Mekanizması kapsamında Hırvatistan'a sağlanacak 6,3 milyar Avro hibe için hazırlanan Ulusal İyileşme ve Dayanıklılık Planı çerçevesinde fonların %54'ünün ekonomi, %15'inin eğitim, bilim, araştırma, %12'sinin binaların yenilenmesi, %10'unun kamu yönetimi, geriye kalan %10'unun ise sağlık ve işgücü piyasası ve sosyal koruma alanlarında kullanılması öngörülmektedir.

-İklim hedeflerini destekleyen reformlar ve yatırımlar

- Binaların enerji verimliliği ve deprem sonrası yeniden yapılanması: en az 225.000 metrekare konutun yenilenmesi ve 593.000 metrekare kamu binasının yenilenmesi -789 milyon €
- Sürdürülebilir mobilite: demiryolu hatlarının iyileştirilmesi, engelliler için uyarlanmış destek altyapısına otonom elektrikli sahip taksiler, elektrikli araçlar için 1.300 şarj istasyonu kurulması, sıfır emisyon araçlar ve gemiler- 728 milyon €
- Düşük karbonlu enerji geçişi: enerji altyapısının modernizasyonu yatırımlarını desteklemek için 1.500 MW yenilenebilir enerji, gelişmiş biyoyakıtların ve yenilenebilir hidrojenin üretimi, finansman yenilikçi karbon yakalama ve depolama projeleri. -658 milyon €
- İşletmelere yeşil geçiş ve enerji verimliliği için destek: işletmelerin yeşil ekonomiyi canlandırmaya yönelik projelerle desteklenmesi, sürdürülebilir turizm, yeşil teknolojilere yatırım. 542 milyon €

-Dijitalleşme hedeflerini destekleyen reformlar ve yatırımlar

- Kamu yönetiminin dijital geçişi: adalet sisteminin dijitalleştirilmesi, hükümetin bilgi sistemlerinin birlikte çalışabilirliği, Dijital Kimlik Kartının konuşlandırılması, akıllı çalışma düzenlemelerinin getirilmesi ve tüm kamu yönetiminin çevrimiçi hizmetleri için tek durak noktasının oluşturulması. 287 milyon €
- Kırsal alanların dijital bağlanabilirliği: kırsal alanlarda gigabit bağlantı ile artan ulusal geniş bant kapsamı ve elektronik iletişim altyapısının inşası. 126 milyon €
- Yüksek öğrenimin dijitalleştirilmesi: e-öğrenme ve dijital öğretim araçlarına yatırım yapmak. 84 milyon €

Sözkonusu finansman, Hırvatistan'ın AB'ye üyeliğinin ilk 7 yılında elde edilen miktarın iki katını ifade etmekte olup, istihdamın korunması, eğitim, ar-ge, altyapı (dijital ve diğer alanlarda) ve bölgesel kalkınma alanlarında yapısal reformların gerçekleştirilmesine yönelik kullanılması beklenmektedir.

Bu çerçevede, söz konusu finansman kaynağı çerçevesinde Hırvatistan'ın gerçekleştireceği yatırımlar ve beraberinde oluşması beklenen ekonomik aktivitedeki artışın, ülkemiz yatırımcısı ve

ihracatçısı için de fırsatlar sunacağı değerlendirilmektedir. Hırvatistan özellikle ulaşım, enerji, ve altyapı yatırımlarına dönük fırsatlar sunmaktadır. Avrupa Birliği tarafından tahsis edilen finansman paketi kapsamında ar-ge, çevre, dijitalleşme ve altyapı ve ulaşım alanında yatırımlarında önümüzdeki dönemde hızlı bir artış kaydedilmesi beklenmektedir. Bu çerçevede, ülkemiz açısından Hırvatistan pazarına girişte yatırım ve müteahhitlik hizmetleri ile enerji sektörünün önemli bir yer tutabileceği değerlendirilmektedir.

Temel ekonomik göstergeler

	2020	2021	2022
Alan (km2)	56.594	56.594	56.594
Nüfus (bin)	4.047	3.879	3.854
Ekonomik Aktivite			
GSYİH (milyon Avro, sabit fiyatlarla)	50.451	58.207	67.390
Kişi Başına Düşen GSYİH (Avro)	12.464	15.006	17.486
GSYİH yıllık değişim (% , sabit fiyatlarla)	-8,6	13,1	6,3
Sanayi Üretimi (% Değişim)	4,4	6,7	-4,6
Kayıtlı İşsizlik Oranı (%)	9,3	7,3	6,7
Fiyatlar, Ücret, Kur			
Tüketici Fiyatları (% Yıllık Değişim)	-0,7	5,5	13,1
Sanayi Ürünleri Üretici Fiyatları (% Yıllık Değişim)	-2,5	16,0	14,9
Dış Ticaret ve Sermaye Akımları			
İhracat (Milyon Avro)	14.900	18.379	23.963
İthalat (Milyon Avro)	22.918	28.396	41.570
Dış Ticaret Dengesi (Milyon Avro)	-8.018	-10.017	-17.607
Cari İşlemler Dengesi (milyon Avro)	-268,2	1.022,1	-1.064,2
Turizm Gelirleri (Milyon Avro)	4.746,8	9.134,4	13.113,8
Doğrudan Yabancı Yatırımlar	1.045,5	3.776,5	
Dış Borç (Milyon Avro)	41.285	47.213	
Dış Borç (GSYİH %'si)	81,8	81,1	
Brüt Uluslararası Rezervler (Milyon Avro, dönem sonu)	18.943	25.022	27.877

Kaynak: Hırvatistan Merkez Bankası; Hırvatistan İstatistik Kurumu, Maliye Bakanlığı

a. İş Ortamına İlişkin Genel Göstergeler

Hırvatistan Doing Business Raporu 2020

HIRVATİSTAN-İŞ YAPMA KOLAYLIĞI ENDEKSİ	DB-2019 SIRALAMASI	DB- 2020 SIRALAMASI
Genel Sıralama	58	51
İşe Başlama Kolaylığı/Şirket Kurma	123	114
İnşaat İzinlerinin Alınması	159	150
Elektrik Erişimi	61	37
Tapu Sicil Kayıtları	51	38
Banka Kredisine Erişim	85	104
Azınlık Pay Sahibi Yatırımcının Korunması	38	37
Vergilerin Ödenmesi	89	49
Sınır Ötesi Ticaret	1	1
Sözleşmelerin Uygulanması	25	27
Şirket Tasfiyesi (İflas)	59	63

Hırvatistan Dünya Bankası “Doing Business Raporu”nda, 2019 yılında 58. sırada yer alırken, 2020 yılında ise yedi sıra üste çıkarak 51. sırada (190 ülke arasında) yer almıştır.

Özellikle işe başlama kolaylığında Hırvatistan’da rapor döneminde ilerleme kaydederek, 123.sıradan, 114. sıraya yükselmiştir.

Hırvatistan’ın genel bina izinleri konusunda geçen yıl 159. sırada iken, bu sene 150. sırada yer almış, tapu sicil kayıtlarında 51. sıradan 38.’sı sıraya yükselmiş, vergi ödeme başlığında 89.sıradan, 49.sıraya yükselmiştir. Banka kredisine erişim başlığında ise 85. Sıradan 104. Sıraya gerilemiştir. Hırvatistan 2020 yılında on adet alt başlığın altısında yükselmiş, üçünde gerilemiş, birinde ise yerini korumuştur.

İşe Başlama Kolaylığı	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	114		
İşlem Sayısı (Erkek)	7	5,2	4,9
Süre (Gün) (Erkek)	19,5	11,9	9,2
Maliyet (Erkek) (Kişi başına gelirin %’si)	6,2	4	3
İşlem Sayısı (Kadın)	7	5,2	4,9
Süre (Gün) (Kadın)	19,5	11,9	9,2
Maliyet (Kadın) (Kişi başına gelirin %’si)	6,2	4	3
Asgari Sermaye (Kişi başına gelirin %’si)	5,5	0,7	7,6

İnşaat İzinlerinin Alınması	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	150		
İşlem Sayısı	22	16,2	12,7
Süre (Gün)	146	170,1	152,3
Maliyet (Depo değerinin %'si)	9,2	4	1,5
Kalite kontrol endeksi oluşturma (0-15)	12	12,1	11,6

Elektriğe Erişim	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	37		
İşlem Sayısı	4	5,1	4,4
Süre (Gün)	65	99,6	74,8
Maliyet (Kişi başına gelirin %'si)	261,4	271,9	61
Tedarik Güvenliği ve Tarifelerin Şeffaflık Endeksi (0-8)	7	6,2	7,4

Tapu Siciline Kayıt	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	38		
İşlem Sayısı	5	5,5	4,7
Süre (Gün)	33	20,8	23,6
Maliyet (Mülk değerinin %'si)	3	2,7	4,2
Arazi İdaresinin Kalite Endeksi (0-30)	23,5	20,4	23,2

Kredi Alma	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	104		
Yasal Haklar Endeksi Gücü (0-12)	5	7,8	6,1
Kredi Bilgi Derinlik Endeksi (0-6)	5	6,7	6,8
Resmi Sicil Kapsamı (yetişkinlerin %'si)	0	24	24,4
Özel büro kapsamı (yetişkinlerin %'si)	6,1	41,7	66,7

Azınlık Yatırımcıların Korunması	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	37		
Hissedarların yönetim kapsam indeksi (0-10)	6	6,8	7,3
Hissedarların Hakları Endeksi (0-10)	6	3,4	4,7
Kurumsal Şeffaflık Endeksi	5	4,1	5,7
Vergilerin Ödenmesi	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	49		
Vergi Sayısı (Yılda Kaç Ödeme)	12	14,4	10,3
Zaman (yıl başına saat)	206	213,1	158,8
Toplam Vergi ve Katkı Oranı (karın %'si olarak)	20,5	31,7	39,9

Sınır Ötesi Ticaret	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	1		
İhracat İçin Gerekli Süre: Sınır Uyumu (saat)	0	16,1	12,7
İhracat Maliyeti: Sınır uyumu (dolar)	0	150	136,8
İhracat İçin Gerekli Süre: Belge Uyuşumu (saat)	1	25,1	2,3
İhracat Maliyeti: Belge Uyuşumu (dolar)	0	87,6	33,4
İthalat İçin Gerekli Süre: Sınır Uyumu (saat)	0	20,4	8,5
İthalat Maliyeti: Sınır uyumu (dolar)	0	158,8	98,1
İthalat İçin Gerekli Süre: Belge Uyuşumu (saat)	1	23,4	3,4
İthalat Maliyeti: Belge Uyuşumu (dolar)	0	85,9	23,5

Sözleşmelerin uygulanması	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	27		
Süre (Gün)	650	496,4	589,6
Maliyet (talebin %'si)	15,2	26,6	21,5
Yasal Süreç Kalite Endeksi	13	10,3	11,7

Şirket Tasfiyesi	Hırvatistan	Avrupa ve Orta Asya	OECD Yüksek Gelir
Sıralama	63		
Geri Kazanma Oranı (dolar başına sent)	35,2	38,5	70,2
Süre (Yıl)	3,1	2,3	1,7
Maliyet (Varlıkların %'si)	14,5	13,3	9,3
İflas Çerçeve Endeksi Gücü (0-16)	12	11,2	11,9

b. Şirket Kurulumuna İlişkin Mevzuat

Hırvatistan Anayasası yabancı yatırımcılar için çeşitli garantiler sağlamaktadır. Hırvatistan kanunlarına göre yerli ve yabancı yatırımcılar arasında hak ve yükümlülükler açısından herhangi bir fark gözetilmemektedir. Yabancı yatırımcıların kar ve sermaye transferi önünde bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Hırvatistan'da yabancı yatırımlar 1 Ocak 1995 tarihinde yürürlüğe giren "İşletmeler Kanunu" ile düzenlenmiştir. Bu kanun uyarınca karşılıklılık ilkesi göz önünde tutularak yabancılara da yerli yatırımcılara tanınan hak ve yükümlülükler ile yasal statü tanınmıştır. Ayrıca, yabancı yatırımcılara ek bazı garantiler de verilmiştir. Buna göre sermaye yatırımı yoluyla elde edilen haklar, kanunla veya başka bir hukuki düzenlemeyle sınırlandırılmamakta, karın serbest transferine sınırlama getirilmemektedir.

Yabancı gerçek ve tüzel kişiler, karşılıklılık esasına bağlı olarak, Hırvatistan'da gayrimenkul satın alabilmektedir. Özel kanunla korunan bazı tarım arazileri ve doğal rezervler istisna kapsamındadır. Ayrıca Karşılıklılık esas AB vatandaşları ve tüzel kişileri için geçerli değildir.

-Şirket Kurmak

Hırvat vatandaşı gerçek ve tüzel kişiler ile yabancı gerçek ve tüzel kişiler Hırvatistan Şirketler Kanunu çerçevesinde şirket kurabilmektedir. Bu anlamda uygulanan prosedür bakımından yerli ve yabancı ayrımı yapılmamaktadır. Firmalar genellikle kuruluş aşamasında bir Hırvat avukat veya danışmandan destek almaktadırlar.

Yabancı şirketler ve bağımsız tüccarlar, yasanın öngördüğü koşullar altında, Hırvat vatandaşlarına uygulanan tüm hak ve yükümlülükler sahip yerli tüzel kişiler olarak kabul edilir. Ancak, Hırvatistan'da bir birim kurmadan Hırvat topraklarında kalıcı olarak faaliyet gösteremezler. Faaliyetler ara sıra gerçekleşen veya tek seferlik performans veya belirli bir iş ise (AB müktesebatına uygun olarak hizmet sağlama özgürlüğü kavramına uygun olarak) kalıcı olarak kabul edilmemektedir.

Şirketler Kanunu çerçevesinde kurulabilecek şirket türleri ve şirket türlerinin Hırvatça kısaltmaları aşağıda yer almaktadır:

- Genel Ortaklık – j.t.d.
- Sınırlı Ortaklık – k.d.
- Komanditer Ortaklık
- Limited Şirket – d.o.o.
- Anonim Şirket – d.d.

Yabancı yatırımcılar anonim şirketlerde mülkiyet ve pay edinebilirler. Anonim şirket kurmak için asgari sermaye tutarı 25.000,00 Avro'dur ve hisse başına nominal değer 1,00 Avro'dan az olamaz. Bir limited şirket kurmak için asgari sermaye 2.500,00 Avro'dur ve bir ticari hissenin nominal tutarı 10,00 Avro'dan az olamaz. Bir şirketi mahkeme siciline tescil ettirmeden önce, her kurucu, sermayesinin en az dörtte birini nakden ödemek zorundadır ve tüm nakit ödemelerin toplamı, sermayenin dörtte birinden az olamaz.

En çok beş üyesi ve bir yönetim kurulu üyesi olan şirket, basitleştirilmiş bir şekilde basit limited şirket olarak kurulabilir. Bu tür bir şirketin asgari sermaye tutarı 1,00 Euro'dur ve işletme payının en düşük itibari tutarı 1,00 Euro'dan az olamaz. Bu şirket türünün kurulabilmesi için, noter tarafından düzenlenen ve bu tutanakların Ana Sözleşme'nin eki haline gelen bir tutanak şeklinde kurulması gerekir.

Hırvatistan'da kurulu şirketlerin %80'i Limited Şirket (d.o.o.) statüsünde bulunmaktadır. Limited şirket, bir veya daha fazla tüzel veya gerçek kişinin, sözleşmeyle önceden belirlenen toplam kayıtlı sermayeye hisselerini (aynı miktarda olması gerekmez) yatırdığı şirkettir. Tüm hisselerin toplam tutarı, şirketin kayıtlı sermayesinin miktarına karşılık gelmelidir. Sahipler yerli veya yabancı tüzel kişiler ve gerçek kişiler olabilir. Sadece bir şirket sahibi de bu tür bir şirket kurabilir. Şirket tüzel kişiliktir. Bu statü, bir mahkeme siciline girilerek belirlenir. Şirket varlıkları, sahiplerinin mülkiyetinden ayrılmıştır. Şirketin bir yönetim kurulu ve genel kurulu olması gerekmektedir. Şirket yönetim kurulunda bir veya daha fazla üye (direktör) bulunabilir. Bir yabancı uyruklu da yönetim kurulu üyesi olabilir.

Özellikle küçük ve orta ölçekli firmalar Limited Şirket olarak faaliyet göstermekte, bankalar, sigorta şirketleri, büyük ölçekli ticari firmalar ise Anonim Şirket olarak yapılanmaktadır.

Şirket kuruluşu işlemlerine yardımcı olmak amacıyla Hırvat hükümeti tarafından bir birim-HITRO.HR kurulmuş olup, anılan birim büyük şehirlerde bulunan Finansal Ajans (FINA)'ların bünyesinde faaliyet göstermektedir. HITRO'nun ülke genelinde 60'tan fazla ofisi bulunmaktadır. Şirket kurma işlemlerinde girişimcilerin tek bir merkezden yönlendirilmelerini amaçlayan HITRO.HR ofislerinden kuruluş prosedüründe gerekli tüm evraklar temin edilebilmektedir.

HITRO.HR

Tel: 0 800 0080

E-mail: info@hitro.hr; web adresi: www.hitro.hr

<https://www.hitro.hr/en/how-to-start-a-company>

Limited Şirket (d.o.o.) kurulumuna ilişkin bilgiler daha ayrıntılı olarak aşağıda yer almaktadır:

Şirket Kurulum İşlemlerinin HITRO kanalıyla yapılması

-Şirket Adının Seçimi: Öncelikle şirket için bir isim seçilmelidir. HITRO.hr hizmeti, seçilen veya benzer bir adla bir şirketin zaten mevcut olup olmadığını öğrenmek için mahkeme sicilininin kontrol edilmesine yardımcı olmaktadır. Şirket adının, mahkeme kayıtlarına (court register) ilişkin bağlantı adresi sudreg.pravosudje.hr adresinden kontrol edilmesi mümkündür.

-Belgelerin Noterde Tasdik Edilmesi: Mahkeme siciline başvuru ve ekli bazı belgelerin Noter tarafından tasdikli olması gerekir. İmzaları doğrulanacak tüm kurucular ve diğer kişiler hazır bulunmalıdır. Notere giderken pasaport ve kimlik kartının götürülmesi gerekmektedir. Hırvatça bilmeyen yabancı uyruklu kişiler için mahkeme tercümanının bulunması gerekmektedir. Yabancı dildeki tüm belgeler yeminli tercüman tarafından tercüme edilmelidir. Mahkeme tercümanlarının listesi: <http://www.sudacka-mreza.hr/tumaci.aspx?Lng=en>

Aşağıdaki belgeler noter tarafından tasdik edilmelidir:

- mahkeme siciline kayıt başvurusu ("Po" formu)
- Mutabakat Zaptı – Esas Sözleşme (tüm kurucular tarafından imzalanmış) veya şirketin kuruluşuna ilişkin beyan (şirket tek bir kişi tarafından kurulmuşsa)
- şirketi temsile yetkili üyelerin atanmalarını kabul ettiklerine ilişkin beyanları
- yönetim kurulu üyelerinin atanmasına ilişkin karar
- Müdürün imzası veya Yönetim Kurulu üyelerinin imzaları
- Denetim Kurulu üyelerinin imzaları (varsa)
- şirket vekilinin atanmasına ilişkin karar ve imzası (varsa)
- şirketin adresini belirten karar.

-Ücretlerin ödenmesi ve belgelerin sunulması: Mahkeme siciline kayıt başvurusu, diğer tüm gerekli ve noter tasdikli belgelerle birlikte, HITRO.hr'ye sunulmalıdır. Mahkeme ücretlerinin ödenmesi ve ilk depozito ödemesi FINA'nın şubelerinde yapılabilir. Ödeme yapıldıktan sonra, HITRO.hr başvuruyu sonuçlandırmakta ve yetkili Ticaret Mahkemesine elektronik yollarla (e-Şirket) iletmektedir. Gönderilen belgelerin doğru ve eksiksiz olması halinde, Ticaret Mahkemesi şirketi 24 saat içinde mahkeme siciline kaydettirir ve şirket kuruluşuna ilişkin kararı ve Kişisel Kimlik Numarası (OIB) teyidini HITRO Ofisine elektronik olarak gönderir. HITRO.HR'de Merkezi İstatistik Bürosu Ulusal Faaliyet Sınıflandırmasına göre bir Sınıflandırma Bildirimi almak için doldurulması gereken RSP Formu alınmaktadır. HITRO.hr, Mahkemenin kuruluşla ilgili kararını aldıktan sonra, 1 günlük süre içinde ticari işletmenin sınıflandırma bildirimini otomatik ve elektronik olarak alacaktır.

Hesabı açma /e-Emeklilik /e-Sağlık /İlgili Vergi Dairesine kayıt: Kuruluşa ilişkin Karar ve işletme kimlik numarasını içeren Ulusal Faaliyet Sınıflandırmasına göre Sınıflandırma Bildirimi HITRO.hr sayacında toplanır. Şirketin, sahibinin ve çalışanlarının Hırvatistan Emeklilik Sigortası Enstitüsü ve Hırvatistan Sağlık Sigortası Enstitüsüne ilk kayıtları e-Emeklilik ve e-Sağlık hizmetleri aracılığıyla HITRO.hr kontuarında elektronik olarak düzenlenip gerçekleştirilebilir. Şirket Mahkeme Siciline ve Merkezi İstatistik Bürosu Siciline girildikten sonra, başvuru sahibi, şirketi yargı yetkisi şirketin kayıtlı adresine göre belirlenen ilgili Vergi Dairesine kaydettirmelidir.

-Şube Açmak

Hırvatistan kanunları çerçevesinde yabancı şirketler ticari faaliyette bulunmak üzere şube açabilmektedirler. Şube ana şirketin kararı çerçevesinde açılabilen ve ana şirket tarafından noterde onaylanması gerekmektedir. Şube faaliyetlerini ana şirketin ismi/ünvanı çerçevesinde yürütebilmektedir. Şube tüzel kişiliğe sahip değildir, fakat faaliyetlerini sürdürürken ana şirketin haklarını ve yükümlülüklerini üstlenmektedir.

-Temsilcilik Açmak

Hırvatistan'da ekonomik faaliyette bulunan bir yabancı kişi ve ulusal veya uluslararası ekonomik organizasyonlar temsilcilik açabilmektedir. Temsilcilik piyasa araştırması için ve ana şirketin temsilciliğini yapmak üzere açılabilir. Temsilcilik ayrı tüzel bir kişiliğe sahip olmayıp, ana şirketin bir parçası olarak kabul edilmektedir. Ana şirketin faaliyetlerine dahil

olmamakta ancak, ana şirketin verdiği görevleri ana şirket adına yürütmektedir. İstisnai olarak havayolları şirketlerinin temsilcilikleri Hırvatistan ile imzalanan Anlaşma ve uluslararası konvansiyonlar çerçevesinde bilet satışı yapabilmektedir. Temsilcilik bütün faaliyetlerini ana şirketin bir temsilciliği olduğu ibaresi ile yürütmektedir. Temsilcilik ofisi Hırvatistan Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı Yabancı Temsilcilik Siciline kayıt olmak zorundadır ve faaliyetlerine ancak bu sicile kayıt olduktan sonra başlayabilmektedir.

- Şirket Feshi

Limited şirketler kanun ve şirket ana sözleşmesinde yazılı hallerin meydana gelmesi veya ortaklar kurulu kararı ile sona ermektedir. Tasfiye sürecine girmiş olan şirketin unvanında “Tasfiye Halinde” ibaresi olmak zorundadır.

Limited Şirket aşağıdaki nedenlerden birinin gerçekleşmesi ile sonlanır;

- Esas sözleşmede belirlenmiş şirket süresinin bitmesi,
- Ortaklar kurulunca şirketin tasfiyesine karar verilmesi,
- Şirketin mahkeme kararı ile feshinin istenmesi,
- Şirketin iflas etmesi
- Ana sözleşmede aksi belirtilmedikçe, bir şirket üyesinin ölümü veya feshi;

Hırvatistan'daki tasfiye sürecini İflas Yasası, Zorunlu İlişkiler Yasası ve Şirketler Yasası düzenlemektedir. Bir şirket, adli olmayan prosedürle veya iflas mahkemesinin onayı ile iflas prosedürü yoluyla tasfiye edilebilmektedir.

Bir şirket, ancak alacaklılar tarafından ileri sürülen herhangi bir talep yoksa veya ödenmemiş borcu yoksa, adli olmayan prosedür yoluyla tasfiye edilebilir. Bu prosedür, şirketin tüm malvarlığının üyeler arasında bölünmesiyle gerçekleştirilir. Şirket daha sonra Ticaret Sicilinden silinir.

İflas mahkemesi yoluyla bir iflas prosedürü başlatılabilir ve çoğunlukla alacaklıların karşılanması talebine olumlu yanıt alamayan alacaklılar tarafından başlatılır. Tasfiye, üyelerin aldığı kararda veya ana sözleşmede belirli şirket üyeleri veya diğer kişilerin yapması gerektiği yönünde hüküm olmadıkça tasfiye memuru sıfatıyla tüm şirket üyeleri tarafından yapılır. Bu kişilerden birinin teklifi üzerine, tasfiye memurları, şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki mahkeme tarafından atanabilir. Tasfiye memurlarının atanmasında şirket üyelerine ek olarak, üyelerden birine karşı iddiaları nedeniyle ana sözleşmeyi iptal eden alacaklı da iştirakçi sayılır.

Tasfiye İşlemleri

Tasfiye, sona eren bir şirketin malvarlığının tasfiyesini ve dağıtılmasını içeren bir prosedürdür. Tasfiye işlemine giren bir şirketin adı ek olarak “tasfiye halinde” ibaresini içermelidir.

Bir şirketin fesih sebepleri şunlar olabilir:

- Oluşturulduğu sürenin sona ermesi;
- Şirket üyelerinin kararı;
- Şirketin şirketler siciline tescilinin hukuka aykırı olduğunu tespit eden icra edilebilir mahkeme kararı;
- Şirketin iflası;
- Ana sözleşmede aksi belirtilmedikçe, bir şirket üyesinin ölümü veya tasfiyesi;
- Şirket üyelerinden biri hakkında iflas davası açılması;
- Bir şirket üyesinin veya alacaklısının iptali;

- Uygulanabilir mahkeme kararı.

Muafiyetler

Üyeler farklı bir hesap ve taksim yöntemi üzerinde anlaşılırsa veya şirket üzerinde iflas oluşmuşsa tasfiye yapılmaz.

Alacaklı veya iflas yöneticisi, üyelere birinin alacaklısının iptalini beyan etmesi veya iflas işlemlerinin devam etmesi nedeniyle kanun gereği tasfiyenin yapılması gerektiği takdirde tasfiyenin yapılmaması konusunda anlaşılabilir.

Tasfiyenin uygulanması

Tasfiye, tasfiye memuru sıfatıyla, üyelerin veya ana sözleşmenin belirli şirket üyelerinin veya diğer kişilerin yapmasını gerektirmediği sürece, tüm şirket üyeleri tarafından yapılır.

Bu kişilerden birinin teklifi üzerine tasfiye memurları, ilgili nedenlerle, şirketin merkezinin bulunduğu bölge mahkemesi tarafından atanabilir.

Tasfiye memurlarının atanmasına, şirket üyelerinin yanı sıra, üyelere birine karşı alacağı nedeniyle esas sözleşmeyi fesheden alacaklı da katılmış sayılır.

Şirket üyelerinden herhangi biri hakkında iflas davası açılmışsa, bu üyenin yeri iflas müdürü tarafından alınır.

Tasfiye memurlarının şirketler siciline kaydedilmesi başvurusu, şirketin fesih nedenlerinin tescili başvurusu ile birlikte mahkemeye sunulur.

c. Vergi Uygulamaları

-Genel

Hırvatistan'da yerleşik olanlar ve yerleşik olmayanlar için vergi muamelesi eşittir. Yerleşik olmayanların vergilendirilmesi, Hırvatistan'ın 60'tan fazla ülke ile imzaladığı çifte vergilendirmeyi önleme sözleşmelerine göre yapılmaktadır.

Hırvat vergi sistemindeki temel vergi türleri:

-Vergi İdaresi:

Hırvatistan Vergi İdaresi Maliye Bakanlığı altında örgütlenmiştir. Kurumsal yapı, Zagreb'deki merkezi Vergi İdaresi ve 127 şubesi bulunan 21 Bölge Müdürlüğünden oluşmaktadır.

Vergi İdaresi İletişim Bilgileri:

Boškovićevea 5, Zagreb
Operator: +385 1 4809 000
Tel: +385 1 4809 555, Faks: +385 1 4809 530
E-posta: ured.ravnatelj@porezna-uprava.hr;
www.porezna-uprava.hr
https://pisitenam.porezna-uprava.hr/
Çalışma Saatleri: 8.00-16.00
Ziyaretçi Saatleri: 9.00-15.00

- Beyanname:

Çoğu durumda vergiler beyana tabiidir. Vergi beyannamesi doldurulmalı ve ödeme kanunen belirlenen süre içinde vergi mükellefi tarafından yapılmalıdır. Vergi beyannamelerinin işlenmesi, vergi kayıtlarında vergi yükümlülüklerine girilmesi, vergi tahsil ve iadesi, Vergi İdaresinin sorumluluklarıdır.

Önceki veya cari takvim yılındaki tedariklerin değeri 300.000 HRK / 39.816,84 Avro'yu aştığında, yerel bir vergi mükellefinin KDV sistemine girmesi gerekir. Gönüllü kayıt da mümkündür. Mükellefler, takip eden ayın 20'sine kadar aylık KDV beyannamelerini elektronik ortamda vermek zorundadır. İstisnai olarak, AB vergi mükellefleriyle (gelen veya giden) herhangi bir işlemi olmayan ve bir önceki yılda sağlanan mal ve hizmetlerin toplam değeri 800.000 HRK / 106.178,25 Avro'yu aşmayan mükellefler, üç ayda bir KDV beyannamesi verebilir.

Kurumlar Vergisi için, mükellef, vergilendirme dönemi için bir kurumlar (kar) vergisi beyannamesi (PD Formu) sunar ve kurumlar (kar) vergisinin değerlendirildiği vergilendirme döneminin sonunu takip eden en geç dört ay içinde kurumlar (kar) vergisini öder.

Kişisel gelir vergisi için, serbest meslek faaliyetinden gelir elde eden bir vergi mükellefi tarafından, uluslararası yolculukta bir gemi mürettebatının üyesi olarak elde ettiği istihdamdan elde edilen gelir için bir denizci tarafından ve Vergi İdaresi tarafından bunu yapması istenen gerçek bir kişi tarafından sunulur. Mükellefler, bir önceki yıl ile ilgili olarak, cari yılın Şubat ayı sonuna kadar vergi beyannamesi vermekle yükümlüdür.

- Muhasebe Kayıtları

Hırvatistan'da büyük ölçekli ve halka açık şirketlerin IAS/IFRS (Uluslararası Muhasebe Standartları ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları) standartlarına uyma zorunluluğu varken, küçük ve orta ölçekli firmalar ise Hırvatistan Finansal Raporlama Standartları Komitesi tarafından belirlenen kurallara uyarak rapor vermektedir. Muhasebe raporları, bilanço, gelir tablosu, nakit akışı raporu, yetkili sermaye değişiklikleri, yorumlar ve ekleri içermelidir.

Finansal raporlama yıllık olarak yapılmaktadır.

-Verginin Hesaplanması:

Hırvatistan'da vergi sistemi Genel Vergi Yasası çerçevesinde düzenlenmektedir. Başlıca vergi türleri ve oranları aşağıda gösterilmektedir.

Kurumsal Gelir Vergisi (Kar Vergisi): Bir şirket, vergi döneminde 995,421.06 Avro'ya kadar gelir elde etmişse vergi oranı % 10, vergi dönemindeki gelirler 995,421.06 Avro'dan yüksekse % 18'dir.

Sermaye kazançları vergilendirilebilir gelire dahil edilir ve Faize dayalı sermaye gelir vergisi ve sermaye kazancına dayalı sermaye gelir vergisi %10 oranında ödenir.

Hırvatistan'da ikamet eden kişiler tarafından, faiz, temettü, sermaye kazanımı, fikri mülkiyet haklarının kullanımı ile ilgili ödemeler, pazar araştırması hizmetleri, vergi ve iş danışmanlığı denetimi de dahil olmak üzere, yerleşik olmayan tüzel kişilere yapılan belirli ödemeler üzerinden bir stopaj vergisi alınmaktadır. Genel oran % 15 olup; Temettü ve sermaye kazançları için % 10; kayıtlı ofisi, genel merkezi AB'nin vergi alanında işbirliğine dahil olmayan veya çifte vergilendirmeyi önleme anlaşması olmayan ülkelerde olan kişilere ödenen hizmet ve vergilendirilebilir ücretler için oran %20 seviyesindedir. Ülkemiz ile Hırvatistan arasındaki Çifte Vergilendirmeyi Önleme anlaşması çerçevesinde temettü, faiz ve telif hakları kapsamında stopaj vergisi %10 seviyesinde uygulanmaktadır.

Gelir Vergisi: Yıllık 47,780.28 Avro'ya kadar tutarındaki gelir için: %20 (Aylık 3,981.69 Avro'ya kadar)

Yıllık 47,780.28 Avro'nun üzerindeki gelir için: %30 (Aylık 3,981.69 Avro üzeri)

Vergilendirilebilir gelirin 530,90 Avro tutarındaki kısmı vergiden muaftır. Ayrıca bakmakla yükümlü olunan çocuk sayısına göre muafiyet artmaktadır.

Gelir vergisine ek olarak, belediyeler tarafından belirlenen gelir vergisi üzerinden ek vergi uygulaması bulunmaktadır. Ek vergi gelir vergisi miktarı üzerinden hesaplanmaktadır. Ek vergi oranları % 0 ile %18 arasında değişmektedir ve en yüksek oran Zagreb'de uygulanmaktadır (% 18).

Ek Vergi Oran Aralıkları:

Belediye: % 10'a kadar

Nüfusu 30.000'in altındaki şehirler: % 12'ye kadar

Nüfusu 30.000'in üzerinde olan şehirler: % 15'e kadar

Zagreb şehri% 18'e kadar

Katma Değer Vergisi: KDV genellikle %25 oranında alınmaktadır. Diğerleri arasında %13 KDV oranı konaklama ve ilgili ajans hizmetleri ile günlük ve periyodik gazeteler ve dergiler için geçerlidir. Belirli ürün ve hizmet kategorilerine% 5 KDV oranı uygulanır (örn. ekmek, süt, eğitim literatürü ve bazı tıbbi malzemeler). Detaylı bilgiler <https://investcroatia.gov.hr/en/tax-system/> bağlantı adresinde yer almaktadır.

Gayrimenkul Transfer Vergisi: Gayrimenkul Transfer Vergisi oranı % 3 olup alıcı tarafından ödenir. Vergi matrahı, mülkün vergi yükümlülüğü sırasındaki piyasa değeridir.

- Amortisman

Çoğu şirket, varlıkları doğrusal olarak amortismanına tabi tutmaktadır; bunun nedeni, bu

şekilde hesaplanan amortismanın, öngörülen oranlarda vergilendirme amacıyla muhasebeleştirilmesidir. Ancak şirketler, IFRS veya CFRS'de tanımlanan herhangi bir amortisman yöntemini kullanmakta ve muhasebe politikalarına uygun olarak tüm sabit kıymetlerin faydalı ömürlerini tahmin etmekte serbesttir.

Öngörülen yıllık amortisman oranları aşağıdaki gibidir:

Tanım	Amortisman Ömrü/Faydalı Ömür	Amortisman Oranı (%)
Binalar ve Gemiler (1000 GRT aşan)	20 yıl	5
Temel hayvan sürüleri ve kişisel araçlar	5 yıl	20
Maddi olmayan varlıklar, ekipman, araçlar (kişisel araçlar hariç) ve makineler	4 yıl	25
Bilgisayarlar, bilgisayar hard ve software, mobil telefonlar, bilgisayar ve network aksesuarları	2 yıl	50
Diğer belirtilmeyen varlıklar	10 yıl	10

Vergi amaçlı izin verilen tutarı aşan amortisman giderleri vergiye tabidir. Maddi duran varlıkların değer düzeltme giderleri, öngörülen amortisman oranı kullanılarak hesaplanan gider tutarını aştığı takdirde indirilemez. İş amaçlı kullanılmayan varlıkların amortisman maliyeti indirilemez. Tesis ve teçhizatın kurulduğu veya kullanıma hazır olduğu dönemde edinilmiş olduğu kabul edilir. Tesis ve ekipman, ticaret araçlarını, bilgi teknolojisi altyapısını (yazılım dahil), mobilya ve teçhizatı ve motorlu taşıtları (kişisel kullanıma yönelik taşıtlar hariç) içerir.

Vergi mükellefi, amortismanına tabi bir varlığın bir kısmını mahsup ederse, kalan amortismanına tabi olmayan kısım, kanunda öngörülen oranda amortismanına tabi tutulur. CIT Yasasına göre, vergi mükellefi amortisman oranlarını ikiye katlayabilir. Arazi ve ormanlar (yenilenebilir kaynaklar) amortismanına tabi tutulmaz. Finansal varlıklar, kültürel anıtlar ve sanat eserleri amortismanına tabi tutulmaz. Gemilerin, uçakların, kat mülkiyeti ve tatil evlerinin amortismanı, yalnızca belirli koşulların karşılanması durumunda vergiden düşülebilir.

-Vergiden Muafiyet

Mal ve hizmet ihracatı, serbest ticaret bölgelerine mal tedariki, diplomatik misyonlara mal ve hizmet tedariki ve transit mal ve hizmetler dahil olmak üzere birtakım KDV muafiyetleri mevcuttur. Bazı hizmet türleri KDV'den muafır, bunlar arasında bankaların hizmetleri, posta hizmetleri, şans oyunları vb. sayılabilir.

Kişisel Gelir Vergisi hesaplanırken, aylık 530,9 Avro tutarı vergiden muafır. Ayrıca, 25 yaşına kadar olan mükellefler, istihdamdan elde ettikleri gelirin% 20 vergi bandındaki kısmından doğan yıllık vergi yükümlülüğünün% 100'ünü ödemezler. 26-30 yaşları arasındaki mükellefler ise, istihdamdan elde ettikleri gelirin %20 vergi bandındaki kısmından doğan yıllık vergi yükümlülüğünün% 50'sini ödemezler. Ayrıca bakmakla yükümlü oldukları çocuk sayısına göre vergiden muaf miktyar artmaktadır.

Yatırım Teşvik Kanunu (RG 102/15, 25/18, 114/18, 32/20) çerçevesinde ihdas edilen yatırım teşvikleri kapsamındaki yatırımlarda kısmi veya tam gelir vergisi muafiyeti tanınabilmektedir.

d. Sosyal Güvenlik Uygulamaları

Sigortalı kişi (çalışan) katkı payı ödemekle yükümlü iken, maaşı ödeyen işveren veya kuruluşlar aşağıdaki düzenli katkı paylarını hesaplamak, askıya almak ve ödemekle yükümlüdür:

- Zorunlu emeklilik sigortası ("1. derece" -% 15 veya %20 tutarında)
- Zorunlu emeklilik sigortası ("2. derece" -% 5 tutarında)
- İşverenler tarafından ödenen katkı payı tutarı (Zorunlu sağlık sigortası) % 16,5:

Asgari Ücret Tutarı Yönetmeliği ile 1 Ocak - 31 Aralık 2023 dönemi için belirlenen asgari brüt ücret 700 Avro, net ücret ise 560 Avro tutarındadır.

Ocak 2023 itibariyle ortalama ücretler şöyledir:

Para Birimi	Net	Brüt
EUR	1.094	1.499

Kaynak: Hırvatistan İstatistik Bürosu

Ocak 2023 itibariyle bazı faaliyet alanlarına göre (NACE 2007) ortalama brüt kazanç miktarları:

Para Birimi	EUR
C İmalat	1.346
C10 Gıda Ürünleri İmalatı	1.203
F İnşaat	1.217
M70 Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri	1.691

Kaynak: Hırvatistan İstatistik Bürosu

Örnek Maaş Hesaplama:

İşverenin Toplam Maliyeti (Brüt II)	1.389,10 Avro
İşveren Tarafından Ödenen Katkı Payı 16.5%	+229,20 Avro
Brüt Maaş (Brüt I)	1.159,90 Avro
Çalışan tarafından ödenen düzenli "maaş katkı payları" ı (Emeklilik sigortası sütunu I - %15 ve Emeklilik sigortası sütunu II - %5)	231,98 Avro
Gelir	=927,92 Avro
Kişisel Ödenek	-530,89 Avro
Vergiye Tabi Gelir	265,45 Avro
20% (47.780,21 Avro'ya kadar yıllık gelir)	-53,09 Avro
30% (47.780,21 Avro'nun üzerinde yıllık gelir)	-
Toplam Vergi Miktarı	=53,09 Avro

Ek vergi (Zagreb: 18%)	-9,56 Avro
Vergi+Ek Vergi	=62,65 Avro
Net maaş	=865,27 Avro

e. Çalışma ve Oturma İzinleri

Hırvatistan'da yabancıların çalışma ve oturma iznini düzenleyen mevzuat, 16/11/2011 tarihli ve 130/11 sayılı Hırvatistan Resmi Gazetesi'nde yayımlanan ve 1 Ocak 2012 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş bulunan Yabancılar Kanunu olup, son değişiklikleri içeren Yeni Yabancılar Kanunu 01.01.2021 itibariyle yürürlüğe girmiştir. (RG 133/2020)

Hırvatistan'da yabancı işçi çalıştırılabilmesi için çalışma izni (work permit) alınmış olması gerekmektedir. Önceki Yabancılar Kanunu kapsamında, ülke çapında çalıştırılabilecek toplam yabancı işçi sayısı sınırlandırılmış olması nedeniyle, hükümet her yıl iş gücü piyasası koşullarını dikkate alarak, iş kolları bazında belirlediği yıllık çalışma izni kotasını Resmi Gazete'de ilan etmekteydi.

Yeni Kanun kapsamında, yabancıların istihdamına ilişkin Hükümet yıllık kota belirlemeyecektir. Söz konusu yasa, işverenlerin oturma ve çalışma izni başvurusunda bulunmadan önce, bir işgücü piyasası testi yapacak olan Hırvat İstihdam Dairesi (HZZ) ile temasa geçmeleri şart koşmaktadır.

Bu çerçevede, Hırvatistan'da işverenin gereksinimlerini karşılayan işsiz kişi yoksa, işveren yetkili polis idaresine veya karakola oturma ve çalışma izni başvurusunda bulunacaktır. Yetkili polis idaresine veya karakol HZZ'nin görüşünü talep edecektir. Bir görüş bildirmeden önce, HZZ, yetkili polis idaresinin veya karakolunun üçüncü ülke vatandaşı için oturma ve çalışma izni vermesi için işverenin yerine getirmesi gereken Yasa tarafından öngörülen koşulları kontrol edecektir. İşgücü piyasasında yerel işçi olup olmamasına göre, işverenlerin yabancı çalıştırma başvurusu onaylanacaktır.

Bir işveren,

- Hırvatistan Cumhuriyeti'nde kayıtlı bir ekonomik faaliyet yürütmesi,
- Maliye Bakanlığının resmi kayıtlarını tuttuğu yükümlülükleri karşılaması (gelir vergisi borcu veya zorunlu sigorta prim borcu olmaması)
- Son altı ayda, Hırvatistan Cumhuriyeti, AEA veya İsviçre Konfederasyonu uyruklu en az bir tam zamanlı çalışanı Hırvatistan Cumhuriyeti'nde süresiz olarak istihdam etmesi
- Çalışma ilişkileri ve sosyal sigorta alanındaki suçlardan nihai olarak hüküm giymemiş olması

durumunda Hırvatistan İstihdam Hizmetinin olumlu görüşünü alabilir.

Yerel çalışan bulunamaması durumunda, HZZ işverene işgücü piyasası sonuçları hakkında bir bildirimde bulunur ve işveren, bildirim aldıktan sonraki 90 gün içinde polis idaresi veya karakol aracılığıyla üçüncü ülke vatandaşı bir kişi için oturma ve çalışma izni talebinde bulunabilir.

Yeni Yabancılar Yasası ayrıca dijital göçebelerin, yani yabancı işverenler için çevrimiçi çalışan yabancı uyrukluların geçici olarak ikamet etmesini düzenlemektedir.

İşverenlerin, aşağıdaki durumlarda oturma ve çalışma izni talebinde bulunmadan önce işgücü piyasası testi talep etmesi gerekmez:

-Aynı işveren ve aynı üçüncü ülke vatandaşı için oturma ve çalışma izninin uzatılması,
-Hırvat İstihdam Kurumu Yönetim Kurulu Kararında sayılan açığı olan mesleklerde istihdam <https://www.hzz.hr/dopunjena-lista-zanimanja-za-koje-poslodavac-nije-duzan-zatraziti-provedbu-testa-trzista-rada/>

-Üçüncü ülke vatandaşları için bir takvim yılı içinde 90 güne kadar tarım, ormancılık, yemek ve turizm sektörlerinde istihdam

İşgücü piyasası testi yapılmaksın ve HZZ'nin görüşü alınmaksızın oturma ve çalışma izinleri;

- Şirketlerde, şubelerde ve temsilciliklerde kilit personel üçüncü ülke vatandaşlarına,
- En az % 51 paya sahip olduğu bir şirkette veya tek sahibi olduğu bir zanaatta kendi hesabına çalışan üçüncü ülke vatandaşlarına,
- AB Mavi Karta için hak sahibi olan yüksek nitelikli üçüncü ülke vatandaşlarına,
- Bilimsel tüzel kişiliklerde bilimsel, bilimsel-öğretim veya diğer araştırma pozisyonlarında istihdam edilen bilimsel araştırmacılar,
- Bir EEA Üye Devletinde yerleşik olmayan ve bağlı bir şirket olmayan yabancı bir işveren adına veya onun adına hizmet sağlayıcı olan bir üçüncü ülke vatandaşlarına,
- Şirket içinde transfer edilen bir yönetici, uzman veya stajyer olan üçüncü ülke vatandaşlarına,
- Uzun vadeli mobilite amacıyla şirket içinde transfer edilen üçüncü ülke vatandaşları,
- Hükümetin üçüncü ülkelerle yaptığı anlaşmalar uyarınca belirli görevleri yerine getirmek için belirli bir süre için gelen üçüncü ülke vatandaşları,
- Stratejik yatırım projelerini kapsamında gelen veya yatırımı teşvik düzenlemelerine uygun teşvik tedbirleri sahibi üçüncü ülke vatandaşlarına,
- Hırvatistan Cumhuriyeti'nin Dünya Ticaret Örgütü'nü kuran Marakeş Antlaşması'na Katılım Protokolü ile tanımlandığı şekilde şirketler içinde transfer edilen diğer gerekli kişiler

için belirli koşullar altında verilebilmektedir.

Söz konusu üçüncü ülke vatandaşlarına, geçici oturma kriterlerini karşılamaları halinde ve aşağıdaki temel koşulları sağlamaları durumunda işgücü piyasası testi kapsamı dışında oturma ve çalışma izni verilebilir:

- geçerli bir yabancı seyahat belgesine sahip olmak
- geçim araçlarına sahip olmak
- sağlık sigortasına sahip olmak (Hırvat bir işverenle bir iş sözleşmesi yapılmışsa gerekli değildir)
- ilk geçici kalış için başvururken, gelmeden hemen önce kendi ülkeleri veya bir yıldan fazla ikamet ettikleri bir ülke tarafından verilmiş bir suçtan hüküm giymediklerini kanıtlayan bir belge ibraz etmek,
- Hırvatistan Cumhuriyeti'ne girmeleri ve Hırvatistan Cumhuriyeti'nde kalmaları yasaklanmamış olmak veya girişlerini yasaklamak amacıyla SIS'de herhangi bir uyarı yayınlanmamış olması,
- kamu politikası, ulusal güvenlik veya halk sağlığı için tehdit oluşturmaması,
- bir iş sözleşmesi olması,
- edinilen eğitim niteliklerinin kanıtını sağlaması. Başvuruya ek olarak, düzenlenmiş meslekler listesine göre düzenlenmiş bir meslekte çalışacak üçüncü ülke vatandaşlarının istihdamı halinde özel mevzuata göre yabancı mesleki niteliklerin tanınmasına ilişkin bir karar verilmesi gerekmektedir.

Oturma ve çalışma izni başvurusunda bulunurken, üçüncü ülke vatandaşları, en az %51 mülkiyet payına sahip oldukları kendi ticaretlerinde serbest meslek sahibiyse, bir iş sözleşmesi yapmak zorunda değildirler.

Bir şirkette, şubede veya temsilci ofisinde kilit faaliyetlerde bulunacak üçüncü ülke vatandaşlarına (üst düzey yönetici, şirketin departman ya da alt birimlerinin yöneticisi, denetim ve yönetim görevi üstlenenler, istihdam ve personel konularında karar almaya yetkili kişiler veya Bir şirketin, şubenin veya temsilciliğin hizmetlerinin sağlanması, araştırma ekipmanının kullanılması, tekniklerin uygulanması veya iş yönetimi için vazgeçilmez mesleki bilgi ve / veya yetkilere sahip yüksek nitelikli bir kişiler) yukarıdaki temel koşulları karşılıyorsa ve aşağıdaki durumlarda oturma ve çalışma izni verilebilir:

1. Şirketin sermayesinin değeri veya bir limited ortaklık veya genel ortaklığın varlıkları 26.544,56 Avro tutarını aşarsa,
2. Yabancı bir şirketin şirket, şube veya temsilciliğinde temsilci, yönetim kurulu veya denetleme kurulu üyesi dışındaki işlerde tam zamanlı ve süresiz olarak en az 3 Hırvat vatandaşı istihdam edilmesi, söz konusu kişilerin brüt maaşlarının (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) en az bir önceki yıl Hırvatistan Cumhuriyeti'nde ödenen ortalama brüt maaş kadar olması kaydıyla
3. Brüt maaşı (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) bir önceki yıl Hırvatistan'da ödenen ortalama brüt maaşın en az 1,5 katı kadar olması halinde

Diğer taraftan, (AB Üye Devletlerinin vatandaşları dışında) birden fazla üçüncü ülke vatandaşı aynı işveren için temel faaliyetleri yerine getirecekse, yukarıdaki temel koşulları karşılıyorsa ve aşağıdaki durumlarda oturma ve çalışma izni verilebilir:

1. Şirketin sermayesinin değeri, yani limited veya halka açık şirketin varlıklarının 26.544,56 Avro tutarını aşması
2. Çalışan her üçüncü ülke vatandaşı için, temsilcilik, yönetim kurulu veya denetleme kurulu üyesi dışındaki işlerde tam zamanlı ve süresiz olarak en az 3 Hırvat vatandaşı istihdam edilmesi, brüt maaşları (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) en az bir önceki yıl Hırvatistan Cumhuriyeti'nde ödenen ortalama brüt maaş kadar olması kaydıyla
3. Brüt maaşları (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) bir önceki yıl Hırvatistan'da ödenen ortalama brüt maaşın en az 1,5 katı kadar olması halinde

AB Üye Devletlerinin vatandaşları dışında, kendi şirketinde veya % 51'den fazla mülkiyet hissesine sahip olduğu bir şirkette veya kendi işletmesinde serbest meslek sahibi olacak bir üçüncü ülke vatandaşına aşağıdaki durumlarda oturma ve çalışma izni verilebilir:

1. Bir şirket veya işletme için en az 26.544,56 Avro yatırım yapması,
2. Tam zamanlı ve süresiz olarak en az 3 Hırvat vatandaşı istihdam edilmesi, brüt maaşları (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) en az bir önceki yıl Hırvatistan Cumhuriyeti'nde ödenen ortalama brüt maaş kadar olması kaydıyla
3. Üçüncü ülke vatandaşının brüt maaşı en az (yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan en güncel resmi verilere göre) bir önceki yıl Hırvatistan'da ödenen ortalama brüt maaş miktarının 1,5 katı kadar olması ve üçüncü ülke vatandaşı serbest meslek sahibi kişinin, kazandığı miktarın

(yetkili istatistik kurumu tarafından yayınlanan resmi verilere göre) Hırvatistan’da ödenen en az ortalama ortalama aylık net ücretin 1,5 katı kadar olduğunu ispatlaması,

Üçüncü ülke vatandaşı “hizmet sağlayıcıları” yabancı işveren tarafından istihdam ediliyorsa ve yeterli niteliklere sahipse ve yabancı işveren Hırvatistan’da bir şirket ya da işletme ile sözleşme imzalamışsa, ilgili hizmetler yüksek teknoloji alanında belirli hizmetleri kapsıyorsa oturma ve çalışma izni verilebilir.

Yatırım teşviklerine ilişkin düzenlemeler kapsamında teşviklerden yararlanan ya da stratejik yatırım projeleri yürüten bir şirkette kilit faaliyetlerde bulunanlar veya bu şirkette en az% 51 ortaklık payına sahip olanlar ile Hırvatistan’ın Avrupa Birliği, başka bir devlet veya uluslararası bir kuruluşla imzaladığı mesleki ve teknik yardıma ilişkin uluslararası anlaşmalar uyarınca Hırvatistan’da iş yapan veya projeler yürüten kişilere verilebilir

2- Potansiyel Yatırım Alanları

Hırvatistan 3,9 milyon nüfusu ile küçük bir pazar olmasına rağmen, Hırvatistan’ı değerlendirirken, salt pazarın küçüklüğüne bakarak değerlendirme yapmak yerine, Hırvatistan’ı eski dağılan Yugoslavya coğrafyasıyla birlikte değerlendirmek gerekmektedir. Zira bu coğrafya içinde Slovenya ile birlikte AB üyeliği bulunan ülke konumunda olup, gelişmişlik açısından bu bölgedeki ülkelerin başında gelmektedir. Diğer taraftan coğrafi konumu, lojistik açıdan avantajları ve gelişmiş ulaşım ağı ile özellikle AB pazarında yer almak isteyen firmalarımız açısından önemli bir giriş kapısı niteliği taşımaktadır.

Turizm Sektörü

Ülkede turizm sektörünün GSYİH içerisindeki payı yaklaşık %20 seviyesindedir. Hırvatistan İstatistik Bürosu’nun verilerine göre 2022 yılında yaklaşık 17,8 milyon turist Hırvatistan’ı ziyaret etmiştir.

Ülkede turizm alanında özellikle 4 yıldızlı ve 5 yıldızlı otel ihtiyacı bulunmaktadır.

Onun dışında otel endüstrisine ilişkin hemen hemen tüm mal tedariki ithalat yoluyla karşılanmaktadır. Ayrıca devlete ait birçok turistik tesis, kamp alanı, otel özelleştirme sürecinde yer almakta olup, özellikle Istria, Primorje-Gorski Kotar, Lika-Senj, Zadarska, Sibenik-Knin, Split-Dalmacija, Dubrovnik-Neretva ve Kupari bölgelerindeki oteller yoğun olarak devlete aittir. Bu çerçevede Hırvatistan tarafından yabancı yatırımcılar bu süreçlere davet edilmektedir. Ancak, arazi mülkiyetinden kaynaklanan sorunların halen tam olarak çözülememiş olması, yatırımcılar açısından belirsizlikler yaratmaktadır.

Turizm sektörü hem turizm sektörü tedariki açısından mal ticareti imkanları, diğer taraftan da turizm yatırımları açısından önemli iş imkanları ve fırsatları sunmakta olduğu değerlendirilmektedir.

Müteahhitlik Sektörü

Hırvatistan’da halihazırda 3 milyar Avrodan fazla değere sahip bir dizi altyapı projesi uygulanmaktadır. Yatırımların önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenmekte olup, 2021-2027 döneminde ulaşım altyapısının inşası ve yenilenmesi için 6 milyar Avro daha yatırım yapılması planlanmaktadır. Söz konusu yatırımların ulaştırma altyapısını geliştirmek üzere demiryollarının modernizasyonu, karayolları altyapısının geliştirilmesi, liman ve havalimanı yatırımları gibi alanlara yönelmesi beklenmektedir.

Tarımsal Üretim

Hırvatistan'ın ekilebilir tarım arazisi açısından oldukça zengin olmakla beraber, birçok tarım arazisi atıldır. Ülkenin Sırbistan'a kadar olan uzanan doğuda yer alan Slavonya bölgesi uzun yıllardır ekilmeyen tarım arazilerine sahip olup, özellikle organik tarım üretim merkezi yapılması açısından elverişlidir.

Ülkemizin AB pazarına yönelik tarımsal ürün ihracatını geliştirmek açısından, AB'deki büyük tarım ülkelerine rağmen, Hırvatistan'da bazı tarımsal ürünler üretim ve organik tarım projelerinin Türk firmalarımız tarafından üstelenebileceği değerlendirilmektedir. Avrupa Yatırım Bankası bölgede ve Hırvatistan'da tarımsal üretim projelerini geliştirmek için yoğun çaba göstermektedir. Hırvatistan 2021-2027 döneminde AB'nin Çok Yıllık Mali Çerçeve programı kapsamında tarım sektörü için 4,5 milyar avro tutarında finansmana erişim imkanına sahip olup, söz konusu finansmanı kullanabilmek amacıyla projeler geliştirmesi gerekmektedir.

Lojistik

Hırvatistan eski Yugoslavya coğrafyasında merkezi bir konumu, Türkiye'ye yakınlığı, ana kargo ulaşım hattı üzerinde bulunması, gelişmiş ulaşım/lojistik ve telekomünikasyon altyapısına sahip olması ve AB üyesi olması nedeniyle birçok Türk menşeli ürünün (yaş meyve sebze, mobilya, ev tekstili vb.) dağıtımını açısından lojistik bir merkez olarak kullanılabilmesi değerlendirilmektedir.

Sağlık

Hırvatistan'da kamuya ait sağlık sistemine alternatif olarak özel sektöre ait kliniklerin ve hastanelerin sayısı artmaktadır. Ülkede doktorlarının yüksek kalitesi, nispeten düşük maaşları ve teşvik sistemi içerisinde bu alanda sağlanan avantajlarla birlikte değerlendirildiğinde sağlık turizminin potansiyel arz ettiği değerlendirilmektedir.

Bilişim Teknolojileri:

COVID-19 salgını Hırvatistan'da dijital dönüşümü hızlandırıcı etki yapmıştır. Salgın dönemindeki kapanma sürecinde, şirketler evden çalışmayı mümkün kılmak için bulut teknolojilerini hızla uygulamaya koymuş, perakendeciler çevrimiçi satışlara başlamış, yeni devlet hizmetleri çevrimiçi olarak erişilebilir hale gelmiş ve vatandaşlar eğitim platformları dahil olmak üzere günlük çevrimiçi iletişimi artırmıştır. Bu durum, hükümeti kamu hizmetlerini tamamen dijitalleştirme çabalarını yoğunlaştırmaya teşvik etmiştir. Infobip, Infinum, Microblink, Infodom, Agrivi ve Q gibi uluslararası alanda tanınan çok sayıda Hırvat şirketi, Financial Times'ın Avrupa'nın en hızlı büyüyen şirketleri listesinde ve Deloitte'nin Orta Avrupa'daki en hızlı büyüyen 50 teknoloji şirketi listesinde düzenli olarak yer almaktadır.

Hırvatistan Ekonomi Odası'nın (HGK) verilerine göre, sektörün 2021 yılı sonu itibariyle sektörün geliri 4,3 milyar Avro, ihracatı 1,6 milyar Avro seviyesindedir.

Bugün Hırvatistan'da bilişim teknolojileri sektöründe 6547 adet firma 39.689 kişiyi istihdam etmektedir. Hırvatistan'ın 2021 yılında dijital göçebe vizesini başlatmış, bu kapsamda, Estonya'dan sonra AB'de Dijital göçebe vizesini veren ikinci ülke olmuştur. Pazardaki büyüme potansiyelinin bilişim sektöründeki firmalarımız açısından fırsatlar sunabileceği değerlendirilmektedir.

Yenilenebilir Enerji:

Şubat 2020'de, Hırvatistan 2030'a kadar olan dönem için, 2050 yılına kadar uzanan bakış açısıyla Enerji Stratejisi kabul etmiştir. Strateji, enerji güvenliğini artıracak, enerji verimliliğini artıracak, fosil yakıtlara bağımlılığı azaltacak ve yenilenebilir enerji kaynaklarını artıracak çok çeşitli enerji politikası insiyatiflerini içermektedir.

https://www.sabor.hr/sites/default/files/uploads/sabor/2019-10-31/111602/STRATEGIJA_ENERG_RAZVOJ_2030.pdf

Strateji, yenilenebilir enerji kaynaklarının toplam enerji tüketimindeki payı olarak 2016'daki % 23,5 seviyesinden 2030'da % 32'ye ve 2050'de % 46,5 -% 56,3'e çıkacağını öngörmektedir. 2018 yılı itibariyle yenilenebilir enerjinin brüt nihai tüketim içindeki payı %28 seviyesindedir.

2030 Ulusal Enerji ve İklim Planına göre Hırvatistan, hidroelektrik, rüzgar çiftlikleri, güneş fotovoltaik santralleri ve hidrojen enerjisi de dahil olmak üzere enerji sektöründe önemli yatırımlar hedeflemektedir. Ayrıca elektrik pillerinin üretiminin yanı sıra elektrik şebekelerinin yenilenmesi ve genişletilmesi de desteklenecektir.

Mayıs 2020'de hükümet, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimini ve yüksek verimli kojenerasyonu teşvik edecek (Feed-in-Premium) teklifi kabul etmiştir. Söz konusu teşvik mekanizmasının yenilenebilir enerji sektöründe 2 milyar Avro tutarında yatırımı tetiklemesi beklenmektedir.

İkili ticaretimizde başlıca maddeler/firmalar/potansiyel işbirlikleri

Önemli coğrafi konumu, iş dünyasının istikrarı, yatırım teşvikleri, eğitimli nüfusu, gelişmiş altyapısı, sanayi alanındaki deneyimi, AB ülkesi olmasından ötürü sağlanan fonlar gibi sebeplerden ötürü Hırvatistan'ın yatırımlar ve işbirlikleri için güvenilir ve potansiyeli yüksek bir ülke konumundadır. Özellikle turizm, endüstri, tarım-gıda, enerji, altyapı gibi alanlarda önemli yatırım imkânlarını barındıran Hırvatistan'da Türk yatırımcıları için özellikle, turizm (otel-denizcilik), tekstil ve giyim sanayi, tarım ve gıda sanayi ve enerji (yenilenebilir enerji) alanlarında yatırım ve işbirliklerinin önemli olabileceğini değerlendirilmektedir.

Hırvatistan hem Adriyatik hem de bir Tuna nehri çıkışı olması sebebiyle oldukça özgün bir konuma sahip, yarım milyarlık bir nüfusa erişimi olan bir pazarda konumlanmaktadır. Bu durum, Hırvatistan'ın sadece Türkiye ile ticaret ve yatırım ilişkilerinin geliştirilmesi değil, aynı zamanda üçüncü ülkelerdeki ortak yatırım potansiyellerinin de değerlendirilmesi açısından da önemli olduğu değerlendirilmektedir.

Coğrafi ve kültürel yakınlığa rağmen iki ülke arasındaki mal ticaretinin potansiyelin çok gerisinde olduğu görülmektedir. Hırvatistan'ın birçok sektörde net ithalatçı konumu ülkemizin bu ülkeye yönelik ihracatımızı çeşitlendirebileceğimiz fırsatları beraberinde getirmektedir.

İki ülke ekonomisinin bel kemiğini KOBİ'ler oluşturmaktadır, bu bağlamda iki ülke KOBİ'leri arasında teknoloji değişim programları, her iki ülkenin de gelişmeye açık yazılım sektörlerinde çeşitli işbirliği modelleri oluşturulabileceği değerlendirilmektedir

Hırvatistan pazarına girmeyi düşünen firmalarımız açısından;

Makineler- tarım işleme, metal işleme makineleri,
Binek otomobilleri ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar

Karayolu ve denizyolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar; iç ve dış lastikler, motor yağları, Monitörler ve projektörler, televizyon alıcı cihazları,
Ev tekstili; yatak, çarşaf, nevresim, havlu, perde, masa örtüleri
Otel mefruşatı, otel ihtiyaçları
Hazır giyim (kadın, erkek çocuk hazır giyim),
Deri ve deri hazır giyim ürünleri,
Endüstriyel mutfak ürünleri,
Mobilya,
Plastik ve plastikten mamul eşya, PVC kapı ve pencere doğramaları
Gıda ürünleri (kuruyemiş, şekerli mamuller, konserveler)
İnşaat malzemeleri; demir veya çelikten inşaat ve inşaat aksamı, inşaatta kullanılmak üzere hazırlanmış demir veya çelikten sac, çubuk, vb., demir veya alaşımsız çelikten yassı hadde ürünleri (sıcak haddelenmiş, kaplanmamış)
İzole edilmiş teller, kablolar ve diğer elektrik iletkenler; tek tek kaplanmış liflerden oluşan fiber optik kablolar, bakır teller
Mermer,
Seramik mamulleri; zemin ve duvar döşeme ve kaplama, banyo, tuvalet ve mutfak lavabo, küvet ve tezgâhları.
Ev için demir/çelik ve alüminyum mamulleri; eviye-lavabolar, musluklar, tencere, tava vb. kap kacak, merdivenler, ütü masası, çamaşırlık vb.,
Beyaz eşya sektörleri

Sektörleri potansiyel arz etmektedir.

B. YABANCI YATIRIM MEVZUATI VE YATIRIM TEŞVİKLERİ

1. Yabancı Yatırımlara İlişkin Ülke Mevzuatı

a. Genel

Hırvatistan'daki yatırım ortamı, Şirketler Kanunu, Yatırım Teşvik Kanunu ve Stratejik Yatırım Projeleri Kanunu ve diğer kanunlarla düzenlenmektedir.

Hırvatistan kanunlarına göre yerli ve yabancı yatırımcılar arasında hak ve yükümlülükler ve yasal statü açısından karşılıklılık esas çerçevesinde herhangi bir fark gözetilmemektedir. Yabancı yatırımcıların kar ve sermaye transferi önünde bir kısıtlama bulunmamakta, yabancı gerçek ve tüzel kişiler, karşılıklılık esasına bağlı olarak, Hırvatistan'da gayrimenkul satın alabilmektedir.

Ayrıca, yabancı yatırımcılara ek bazı garantiler de verilmiştir. Buna göre sermaye yatırımı yoluyla elde edilen haklar, kanunla veya başka bir hukuki düzenlemeyle sınırlandırılmamakta, karın serbest transferine sınırlama getirilmemektedir.

b. Yabancı Sermayeye Yönelik Kısıtlamalar

Anayasanın 49. Maddesi tüm girişimcilerin eşit yasal statüye sahip olduğunu belirtmektedir. Ancak Hırvatistan hükümeti, ulusal güvenliğe duyarlı birkaç sektör için yabancı mülkiyeti veya hizmetleri kısıtlamaktadır. Bunlar, iç su yolları taşımacılığı, denizyolu taşımacılığı, demiryolu taşımacılığı, hava yer hizmetleri, navlun sevkiyatı, yayıncılık, eğitim ve kayak eğitimidir.

Yabancıların Gayrimenkul Edinmeleri

AB vatandaşları ve tüzel kişiler Hırvat vatandaşları ve tüzel kişiler ile eşit statüye sahiptir. Gayrimenkul edinme ve mülkiyet hakkı, özellikle 1996 tarihli Mülkiyet ve Diğer Aynı Haklar Yasası ve 1996 Tapu Sicili Yasası başta olmak üzere çok sayıda yasa ve yönetmelikte düzenlenmiştir.

Üçüncü ülke vatandaşları

Hırvatistan'da yabancı vatandaşlar ve tüzel kişiler (AB ülkelerden hariç) mülkiyet sahipliği onayı edinebilmek için Hırvat Adalet Bakanlığı'na yazılı başvuruda bulunmaları gerekmektedir. Gayrimenkul edinimine ilişkin prosedürler Mülkiyet ve Diğer Mülkiyet Hakları Yasası hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir.

Kısıtlamalar

Tüm yabancı vatandaşları (AB ve üçüncü ülkelere olanlar) koruma altındaki doğal alanlarda bulunan tarım arazileri ve diğer gayrimenkulleri satın alamazlar.

Üçüncü ülkelere Hırvatistan'da firması olan yabancı vatandaşlar için gayrimenkul satın alması

Hırvatistan'da yabancı tüzel kişiler karşılıklılık şartı altında ve Adalet Bakanlığı'nın onayı ile gayrimenkul satın alabilirler.

Gayrimenkul satışı

Bütün yabancı gerçek ve tüzel kişiler Hırvatistan'da bulunan gayri menkullerini hiçbir kısıtlama olmadan satabilirler.

Karşılıklılık anlaşması¹

Hırvatistan ile Türkiye arasında gayrimenkul satın almaya ilişkin karşılıklılık esasına dayalı anlaşma mevcuttur.

Yabancı Sermayeli Şirketlere Uygulanan Ayrımcılıklar

Şirketler Yasası hükümlerine göre (Resmi Gazete 111/93, 34/99, 121/99, 52/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 125/11, 152/11, 111/12, 68/13, 110/15, 40/19) yerli ve yabancı şirketler iş faaliyetlerinde aynı muameleye tabidirler.

Yabancı bir yatırımcı şirket kurabilir veya bir şirketin kuruluşuna katılabilir ve yerli yatırımcılarla eşit düzeyde haklar ve / veya yükümlülükler edinebilir.

Genel merkezi DTÖ üyesi olmayan ülkelerde bulunan yabancı yatırımcılar açısından bu hususta karşılıklılık koşulu bulunmaktadır.

YATIRIM TEŞVİK MEVZUATI

Yatırım Teşvikleri ile ilgili yasal çerçeve Yatırım Teşvik Kanunu ile düzenlenmiştir. (OG, No. 102/15, 25/18, 114/18, 32/20)

Sözkonusu Kanun'da yatırım teşviklerinden faydalanabilecek sektörler ve teşvik unsurları tanımlanmış olup, mevcut uygulama ana başlıklar itibarıyla özetlenmektedir.

Yatırım teşviklerinin kapsadığı faaliyetler

- imalat ve işleme (proses) faaliyetleri
- geliştirme ve inovasyon faaliyetleri
- iş destekleme faaliyetleri
- yüksek katma değer faaliyetleri

Teşviklerden Hırvatistan'da kayıtlı tüm işletmeler yararlanabilmektedir. Yararlanıcı statüsünün kazanılması için, yatırımın ilk bağlayıcı eylemi gerçekleşmeden önce Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığına başvuruda bulunulması gerekir.

Asgari yatırım tutarları

- **Mikro Ölçekli İşletmelerde - 50.000 Avro** -asgari 3 yeni istihdam yaratma şartı
- **Küçük, Orta, Büyük İşletmelerde - 150.000 Avro** - 5 yeni istihdam yaratma şartı
- **Bilgi İletişim Teknolojileri (BİT) Sistemleri ve Yazılım Geliştirme Merkezlerinde 50.000 Avro** -asgari 10 yeni istihdam yaratma şartı
- **Hırvatistan Cumhuriyeti'ne ait aktif olmayan varlıkların ekonomik aktivasyonuna dayalı yatırım projeleri** - en az 15 yeni iş yaratmaya ek olarak 3.000.000 Avro
- **İş süreçlerinin verimliliğinin modernizasyonu ve artırılmasına yönelik yatırım projeleri** için 500.000 Avro

¹ <https://pravosudje.gov.hr/istaknute-teme/stjecanje-prava-vlasnistva/informacije-o-uzajamnosti-u-stjecanju-prava-vlasnistva-nekretnina-izmedju-republike-hrvatske-i-ostalih-drzava/6186>

İşletmelerin Sınıflandırılması
(Küçük İşletmeler Geliştirme Kanunu-OG 29/02,63/07,53/12,56/13)

İşletme Ölçeği	Çalışan Sayısı	Yıllık Ciro	Yıllık Bilanço	Azami Yardım Yoğunluğu (Geçerli Yatırım Maliyetlerinin %'si)			
				Pannonian Hırvatistan	Kuzey Hırvatistan	Adriatik Hırvatistan	Zagreb Şehri
Büyük	≥ 250	> 50 Milyon €	> 43 Milyon €	50%	50%	40%	35%
Orta	< 250	≤ 50 Milyon €	≤ 43 Milyon €	60%	60%	50%	45%
Küçük	< 50	≤ 10 Milyon €	≤ 10 Milyon €	70%	70%	60%	55%
Mikro	< 10	≤ 2 Milyon €	≤ 2 Milyon €	70%	70%	60%	55%

- İşletmeler sınıflandırılırken bağlı işletmeler de dikkate alınmalıdır
- Teşvik miktarı geçerli yatırım maliyetlerini temel alan yatırım değerinin %'si olarak hesaplanmaktadır.

Teşvik miktarı, geçerli yatırım maliyeti esas alınarak belirlenen yatırım değerinin yüzdesi olarak hesaplanır.

Geçerli Yatırım Maliyetleri

- Somut maliyetler-arazi, bina-, makine- ekipman değerleri; soyut maliyetler –patent hakları, lisanslar, know-how
- 2 yıl boyunca hesaplanan brüt maaşlar

Büyük ölçekli işletmelerde yatırım ve yatırıma bağlı yeni istihdamın devamlılığı süresi minimum 5 yıl, orta, küçük ve mikro işletmelerde ise minimum 3 yıldır ancak teşvik tedbirlerinin kullanım süresinden az olamaz.

KURUMSAL GELİR VERGİSİ TEŞVİĞİ

Yapılan yatırımın parasal büyüklüğüne ve istihdam edilen kişi sayısına bağlı olarak yatırımın yapıldığı tarihten itibaren 10 yıl için kurumlar vergisi indirimi sağlanabilmektedir.

Yatırım Değeri (Milyon Avro)	Yeni İstihdam Sayısı	İstihdamın Korunma Süresi (Yıl)	Gelir Vergisi İndirim Oranı	Süre (Yıl)
0,15 -1 (>0,05 Mikro ve BİT Sistemleri ve yazılım geliştirme merkezleri)	5 (Mikro işletmeler için 3, BİT Sistemleri ve yazılım geliştirme merkezleri için 10)	3 (KOBİ), 5 (Büyük)	50%	10 (Mikro İşletmeler için 5)
1-3	10	3 (KOBİ), 5 (Büyük)	75%	10
>3	15	3 (KOBİ), 5 (Büyük)	100%	10

İSTİHDAM TEŞVİĞİ

Yatırımın yapıldığı bölgedeki işsizlik oranına bağlı olarak yatırım kapsamında yaratılan istihdamın maliyetine destek sağlamak üzere değişen oranlarda teşvik sağlanmaktadır.

Bölge (County) İşsizlik Oranı	Geçerli İstihdam Yaratma Maliyetlerine Göre Teşvik Oranı	Geliştirme ve İnovasyon Faaliyetleri** İçin Artış	İş Destekleme Faaliyetleri *** ve yüksek katma değer içeren faaliyetler**** için artış
<10%	10% (azami. 3,000 Avro)* 4% (azami. 1,200 Avro)	+50% (1,500 Avro)* +50% (600 Avro)	+25% (750 Avro)* +25% (300 Avro)
10-15%	20% (azami. 6,000 Avro)* 8% (azami. 2,400 Avro)	+50% (3,000 Avro)* +50% (1,200)	+25% (1,500 Avro)* +25% (600 Avro)
>15%	30% (azami. 9,000 Avro)* 12% (azami. 3,600 Avro)	+50% (4,500 Avro)* 50% (1,800)	+25% (2,250 Avro)* +25% (900 Avro)

* Belirtilen hibe miktarı, Hırvat İstihdam Bürosu'na (CES) iş deneyiminin süresine ve eğitim düzeyine bakılmaksızın, işsizlik kaydında en az 6 ay kayıtlı olan kişileri, CES'e işsiz olarak kayıtlı 50 yaşın üzerinde olan kişileri ve CES'e işsiz olarak kayıtlı iş deneyimi olmayan kişiler içindir. Diğer işçi kategorileri için teşvik oranı, belirtilen miktarın% 40'dır. (Yatırım Teşvik Direktifi, OG 31/16, 2/19)

** Geliştirme ve inovasyon faaliyetleri : yeni ve mevcut ürünlerin üretim serilerinin, üretim süreçlerinin ve / veya üretim teknolojilerinin önemli ölçüde iyileştirilmesini etkileyen faaliyetler

*** İş Destekleme Faaliyetleri:

İş faaliyet merkezleri: veri merkezleri, ürün tasarım ve tasarım merkezleri, multimedya iletişim merkezleri ve bilgi teknolojisi geliştirme merkezleri gibi ticari faaliyetler

Lojistik ve dağıtım merkezleri: iş süreçleri ve malların teslimi dahilinde lojistik ve dağıtım operasyonlarını önemli ölçüde iyileştirmek için malların intermodal nakliyesini, malların paketlenmesini ve elleçlenmesini sağlayan ve yatırımla ilgili olan yüksek teknolojlü lojistik-dağıtım merkezlerinin kurulmasını ve inşa edilmesini amaçla yan imalat sanayi projeleri ile ilgili faaliyetler

Bilgi ve iletişim sistemleri ve yazılımı geliştirme merkezleri: bilgi sistemlerinin geliştirilmesi ve uygulanması; bilgi sistemleri yönetiminin ayrılması; telekomünikasyon ağı operasyon merkezlerinin geliştirilmesi; ve yeni yazılım çözümlerinin geliştirilmesi ve uygulanması.

**** Yüksek Katma Değer İçeren Faaliyetler:

1. Yaratıcı hizmet faaliyetleri: mimarlık, tasarım, medya iletişimi, reklamcılık, yayıncılık, kültür, yaratıcı endüstri ve güzel sanatlar alanındaki faaliyetler

2. Otelcilik ve turizm faaliyetleri - otel, apart otel, turistik tesis ve kamplar gibi en az dört yıldız olarak sınıflandırılan konaklama ve turizm tesisleri; kültürel miras kapsamında yer alan oteller, kültürel ve tarihi yapıların yenilenmesi ile oluşturulan diğer konaklama tesisleri, yukarıda belirtilen konaklama türlerinin destekleyici hizmetleri; sağlık turizmi, kongre turizmi, deniz turizmi, golf turizmi, kültür turizmi, eğlence ve / veya rekreasyon merkezleri ve parkları, ekolojik

turizm projeleri ve turizmde katma değeri yüksek diğer yenilikçi projeler; eğlence ve tema parkı projeleri.

3. Endüstri mühendisliği hizmetlerinin faaliyetleri, üretim ve imalat iş süreçlerinin modellenmesi, tasarımı, yeniden yapılandırılması ve optimizasyonu

GELİŞTİRME VE İNOVASYON TEŞVİKLERİ

Teknolojik Geliştirme ve inovasyon faaliyetleri ile ilgili yatırımlarda; 500.000 Avro tutarına kadar ekipman / makine satın alımında geçerli maliyetin %20'si tutarında azami da geri ödemesiz hibe verilmektedir. Satın alınan makinenin yüksek teknolojik olması koşulu bulunmaktadır.

EĞİTİM VE ÖĞRETİM TEŞVİKLERİ

Eğitim ve öğretim maliyetleri, eğiticilerin eğitime katılacağı saatler içinde yapacağı kişisel giderlerini, eğitmen ve programa katılan kişilerin doğrudan eğitim projesi ile ilgili seyahat harcamaları gibi maliyetleri, eğitim alet ve gereçlerinin yıpranma payını (amortisman) kapsamaktadır. Konaklama ve eğitim programı ile doğrudan ilişkisi olmayan masraflar teşvik kapsamı dışındadır.

Ulusal normların öngördüğü zorunlu eğitimle uyumu sağlamak için yapılan eğitim programları için teşvikler verilmemektedir.

Teşviklerin hacmi maliyetlerin %50'sini aşamaz. Ancak aşağıdaki durumlarda maliyetlerin %70'ine kadar teşvik sağlanmaktadır.

- a- yüzde 10'luk puanla eğitim programı engelli veya dezavantajlı işçilere verilmesi halinde
- b- yüzde 10'luk puanla orta ölçekli firmalara, yüzde 20 puanla küçük ölçekli firmalara verilmesi halinde

YATIRIM SERMAYE MALİYETLERİNE YÖNELİK TEŞVİKLER

Yatırım sermaye giderlerine yönelik teşvikler uzun süreli, asgari 5 milyon Avro üzeri değerindeki ve minimum 50 yeni iş imkanı yaratan yatırımlara yöneliktir.

Bölge (County) İşsizlik Oranı	Sermaye Giderlerine Yönelik Teşvikler
10-15 %	Geçerli yatırım maliyetlerinin %10'u kadar nakit teşvik: -yeni fabrika, üretim tesisi veya turistik tesis inşaatı, -yeni makinelerin satın alınması, (üretim ekipmanı) (maksimum 0,5 milyon Avro'ya kadar, makine / ekipman alımı yatırımın en az % 40'ı olmalı ve bu makinelerin / ekipmanların en az %50'si yüksek teknolojiye sahip olmalı)
> 15%	Geçerli yatırım maliyetlerinin %20'si kadar nakit teşvik: -yeni fabrika veya üretim tesisi inşaatı, -yeni makinelerin satın alınması, (üretim ekipmanı)

	(maksimum 1 milyon Avro'ya kadar, makine / ekipman alımı yatırımının en az % 40'ı olmalı ve bu makinelerin / ekipmanların en az %50'si yüksek teknolojiye sahip olmalı)
--	---

EMEK YOĞUN YATIRIM PROJELERİ İÇİN TEŞVİKLER

YENİ YARATILAN İSTİHDAM SAYISI	YENİ YARATILAN İSTİHDAM İÇİN DESTEK ARTIŞI
100 ve üzeri	% 25
300 ve üzeri	% 50
500 ve üzeri	% 100

HIRVATİSTAN CUMHURİYETİ'NİN SAHİP OLDUĞU AKTİF OLMAYAN MÜLKLERİN EKONOMİK AKTİVASYONU YOLUYLA YATIRIM PROJELERİ İÇİN TEŞVİK ÖNLEMLERİ

Aktif olmayan mülk, Hırvatistan Cumhuriyeti'nin sahip olduğu, Fiziki Planlama, İnşaat ve Devlet Mülkiyet Bakanlığı tarafından yönetilen, işlevsiz ve üzerinde herhangi bir ekonomik faaliyetin gerçekleştirilmediği arazi ve / veya binalardır. Çözülmemiş mülkiyet ilişkileri, üzerinde her türlü tescilli haciz bulunan mülk ve tarım, ormancılık veya turistik arazi statüsüne sahip mülk bu kapsamda değerlendirilmez.

Yatırım Miktarı (Milyon Avro)	Yeni İstihdam	Kiralama İçin Verilen Olmayan Mülkiyete Zorunlu Yatırım	Teşvik	Kiralama Prosedürü
3	15	Kiralama işleminin başladığı andaki aktif olmayan mülkün tahmini değerine göre 3 yıl içinde mülkün değerinde%50 artış	Aktif olmayan varlıkların yatırımın başlangıç tarihinden itibaren 10 yıla kadar* ücretsiz olarak kiralanması	daha düşük gelişmiş yerel özerk yönetim birimlerinde (I-IV) bulunan yatırım için - herhangi bir ek ön koşul olmaksızın yüksek gelişmiş yerel özerk yönetim birimlerinde (V-VIII) bulunan yatırım için - aktif olmayan mülkün satışı için üç tur kamu ihalesinin ardından

* Ücretsiz kira süresinin sona ermesinden sonra veya maksimum yardım yoğunluğuna ulaşıldıktan sonra, teşvik tedbirinden yararlanan, aktif olmayan mülkün satın alımına dair Fiziki Planlama, İnşaat ve Devlet Mülkiyet Bakanlığı ile anlaşma yapabilir.

İŞ SÜREÇLERİNİN MODERNİZASYONU İÇİN DESTEKLER –(ÜRETİM VE İMALAT SÜREÇLERİNİN OTOMASYONU, ROBOTİZASYONU VE DİJİTALLEŞMESİ)

Söz konusu destek, sadece imalat sanayindeki yatırım projeleri için, yani üretim ve işleme faaliyetlerindeki yatırım projeleri için geçerlidir. Sabit varlıklara yapılacak asgari yatırım tutarı, yardımın kullanımı boyunca çalışanların başlangıç dengesinin korunması şartıyla 500.000 Avrodur.

Yatırım Miktarı (Milyon Avro)	3 Yıl Sonra Çalışan Başına Verimlilik Düzeylerindeki Farklar	Kurumsal Gelir Vergisi İndirimi
0.5 – 1	>10%	50%
1-3	Bir yıllık dönemde çalışan başına verimlilik seviyesine göre (yatırım projesinin başladığı döneme göre)	75%
>3		100%

* Modernizasyon, yatırım teşviği faydalanıcılarının uzun vadeli ekipman / makine varlıklarını (Yüksek teknolojili özel robotlar, robotik sistemler ve robotik istasyonlar, otomasyon ve üretim süreci ekipmanı ve makineleri, otomatik üretim yönetimi sistemleri ve üretim ve üretim süreçlerinin dijitalleştirilmesi için makine / ekipman gibi varlıklar) almalarını kapsayan, üretim ve işleme sürecindeki köklü bir değişiklik olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca, Üretim ve imalat endüstrisindeki üretim süreçleri için otomatikleştirilmiş yönetim yazılımı, üretim süreçlerinin dijitalleştirilmesine yönelik yazılımlar, makine öğrenmesi, yapay zeka vb. maddi olmayan varlıklar bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Yatırım Teşvik Yasası (NN 102/15, 25/18, 114/18, 32/20) kapsamındaki teşvik tedbirlerine başvuru prosedürüne göre, teşvik tedbirlerinin yararlanıcısı statüsünü elde etmek isteyen bir kuruluşun, Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı'na belirtilen formları kullanarak başvuruda bulunması gerekmektedir. Söz konusu formlara <http://investcroatia.gov.hr/en/incentives/incentive-measures-for-investment-projects/> adresinden erişim sağlanması mümkün bulunmaktadır.

Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığının, yatırım çeşitleri, firma büyüklüğü, yatırım maliyetleri vb. kriterlere göre teşvik miktarlarının hesaplanabildiği bağlantı adresi şöyledir:

<http://investcroatia.gov.hr/en/investment-guide/incentives-calculator/>

Stratejik Yatırım Projeleri

Hırvatistan'da Stratejik Yatırım Projelerine ilişkin yeni Yasa, Nisan 2018'de yürürlüğe girmiştir.

Stratejik Yatırım Projelerinde, daha az prosedür ve lisans ile projenin uygulanması sağlanmaktadır. Yatırım sürecinin her adımına ilişkin tamamlanma tarihleri belirlenmekte ve proje uygulamasına destek sağlamak için bir operasyonel grup atanmaktadır.

Stratejik Yatırım Projeleri; binaların inşasını da içeren özel, kamu veya kamu-özel yatırım projeleridir. Söz konusu projeler; Ekonomi, madencilik, enerji, turizm, ulaşım, altyapı, elektronik

haberleşme, posta hizmetleri, çevre koruma, kamu hizmetleri, tarım, ormancılık, su yönetimi, balıkçılık, sağlık, kültür, görsel-işitsel, bilim, savunma, adalet, teknoloji ve eğitim dahil binaların inşaatı alanlarında olabilir.

-Projenin türüne ve yerine bağlı olarak daha fazla sayıda işçinin istihdamı için koşullar yaratan, mal üretimi ve hizmet sunumuna ilişkin koşulların ve standartların geliştirilmesine veya iyileştirilmesine önemli ölçüde katkıda bulunan, ekonomide veya kamu sektöründe rekabet gücünü ve verimliliği artıran yeni teknolojileri geliştiren, vatandaşların genel güvenlik seviyesini ve yaşam kalitesini ve çevrenin korunmasını artıran, ekonomik faaliyetler üzerinde olumlu etkisi olan ve uygulaması katma değer yaratan, sürdürülebilir kalkınmaya ve çevrenin korumasına katkıda bulunan, Hırvatistan ekonomisinin rekabet gücüne büyük ölçüde katkıda bulunan,

-Fiziksel planlama belgeleri ve AB ve Hırvatistan Cumhuriyeti'nin stratejik belgeleri ile uyumlu projelerdir.

Bunların sermaye yatırım maliyetlerinin toplam değeri:

≥ 9.954.210,63 Avro

veya

≥ 9.954.210,63 Avro (Avrupa Birliği'nin fonlarından ve programlarından ortak finansman sağlama kabiliyetine sahipse)

≥ 1.327.228,08 Avro (Hırvatistan Cumhuriyeti'nin özel gelişme özelliklerine sahip alanlarda)

Hırvatistan Cumhuriyeti'nin bölgesel kalkınmasını düzenleyen Kanun çerçevesinde gerçekleştiriliyorsa, ya da adalara gerçekleştiriliyorsa ya da yatırım tarım ve balıkçılık alanına giriyorsa;

Yukarıda belirtilen kriterleri yerine getirerek, bir özel yatırım projesi aşağıdakilerle ilgiliyse stratejik bir yatırım projesi olarak ilan edilebilir:

Üretim ve İşleme Faaliyetleri
Geliştirme ve İnovasyon Faaliyetleri
İşletme Destek Faaliyetleri
Yüksek Katma Değerli Hizmet Faaliyetleri
Enerji Sektöründeki Faaliyetler
Altyapı faaliyetleri
Tarım, Ormancılık ve Balıkçılık ile ilgili faaliyetler
Sağlık hizmetleri
Bilim ve Eğitim ile ilgili faaliyetler

Yatırımcının, (Hırvatistan Cumhuriyeti topraklarında kayıtlı bir yerli veya yabancı tüzel kişilik, Hırvatistan Cumhuriyeti tarafından kurulmuş bir tüzel kişilik veya yerel ve bölgesel bir özyönetim birimi) projesini “stratejik yatırım projesi” olarak tanımlamak amacıyla başvuru formlarını Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığına sunması gerekmektedir.

Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb

T +385 1 61 06 924, F +385 1 61 09 118, E strateski.projekti@mingo.hr

Başvuruda yer alması gerekli hususlara ilişkin ayrıntılı bilgiler

<http://investcroatia.gov.hr/en/strategic-investment-projects/> adresinde yer almaktadır.

ARAŞTIRMA VE GELİŞTİRME DESTEKLERİ

Araştırma ve geliştirme projelerine yönelik destekler, 26 Temmuz 2018 tarihinden itibaren yürürlükte olan Araştırma ve Geliştirme Projeleri için Devlet Yardımları Hakkında Kanun (RG 64/18) ile düzenlenmektedir.

Hibe Sağlayıcı: Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı

Uygulayıcı kurum: Hırvat KOBİ'ler, Yenilikler ve Yatırımlar Ajansı – HAMAG BICRO

Yararlanıcılar: tüzel ve gerçek kişiler, kazanç vergisi ve gelir vergisi mükellefleri

Yardım türü: araştırma ve geliştirme projeleri ve fizibilite çalışmaları için vergi indirimi (vergi matrahının düşürülmesi)

Bir araştırma ve geliştirme projesi, bir veya daha fazla araştırma kategorisini içerebilir.(temel araştırma, endüstriyel araştırma ve deneysel geliştirme veya fizibilite çalışması)

Diğer yasal dayanaklar da dahil olmak üzere, bu Kanun kapsamında herhangi bir temelde, bir yararlanıcının hak kazanabileceği azami yardım yoğunluğu şöyledir:

a)Temel araştırma için proje maliyetinin tutarının	%100'ü,
b)Endüstriyel araştırma için proje maliyetinin	%50'si*
c)Deneysel geliştirme için projenin maliyet tutarının	%25'i *
d)Fizibilite çalışmaları için maliyetin	%50'si.**

* Endüstriyel araştırma ve deneysel geliştirme için yardım yoğunlukları bazı durumlarda %80 oranında maksimum yardım yoğunluğuna yükseltilebilir.

** Fizibilite çalışmaları için yardım yoğunlukları orta ölçekli işletmeler için yüzde 10, küçük işletmeler için yüzde 20 oranında artırılabilir.

Yararlanıcının bu Kanun kapsamında proje başına alabileceği toplam araştırma ve geliştirme desteği miktarı aşağıdaki kategorilere göredir :

- Ağırlıklı olarak temel araştırma: Hırvat kurası olarak proje başına girişimci başına maksimum 300.000,00 Avro
- Ağırlıklı olarak endüstriyel araştırma: proje başına girişimci başına maksimum 200.000,00 Avro
- Ağırlıklı olarak deneysel geliştirme: proje başına girişimci başına maksimum 100.000,00 Avro
- Araştırma faaliyetlerinin hazırlanmasında fizibilite çalışmaları: çalışma başına maksimum 50.000,00 Avro

Bireysel bir girişimcinin bu Kanun ve diğer yasal dayanaklar temelinde bir araştırma ve geliştirme projesi için alabileceği maksimum toplam destek miktarı aşağıdaki kategorilere göredir :

- a) Ağırlıklı olarak temel araştırma: Proje / girişimci başına 40 milyon Avro
- b) Ağırlıklı olarak endüstriyel araştırma: proje / girişimci başına maksimum 20 milyon Avro
- c) Ağırlıklı olarak deneysel geliştirme: Proje /girişimci başına maksimum 15 milyon Avro
- d) Araştırma faaliyetlerinin hazırlanmasında fizibilite çalışmaları: Çalışma başına maksimum 7,5 milyon Avro

Yararlanıcı, kâr vergisi veya gelir vergisine ilişkin düzenlemelere uygun olarak, araştırma ve geliştirme projelerinin veya fizibilite çalışmalarının uygun maliyetleri için aşağıdaki toplam yüzdelerde vergi matrahında ek bir indirim yoluyla destek alır:

- a) Temel araştırma için uygun proje maliyetlerinin %200'ü
- b) Endüstriyel araştırma için uygun proje maliyetlerinin %150'si
- c)Deneysel geliştirme için uygun proje maliyetlerinin %125'i
- d) Fizibilite çalışması için uygun maliyetlerin %150'si.

Başvuru: Girişimciler, proje faaliyetlerine başlamadan önce, hibe veren olarak doğrudan veya posta yoluyla Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı'na devlet yardımı başvurusunda bulunmalıdır.

Proje uygulama süresi: Projenin başlangıcından itibaren üç yıla kadardır.

C. HIRVATİSTAN'DA DİĞER ÜLKELERİN YATIRIMLARI

(Doğrudan yabancı Yatırım Verileri)

Yıllar itibariyle ülkeye yapılan doğrudan yabancı sermaye yatırımları 1993-2008 yılları arasında istikrarlı bir şekilde artmış, ülkeye gelen doğrudan yabancı sermaye yatırımları 2008 itibariyle 20,3 milyar Avroya ulaşmıştır. Daha sonraki dönemde küresel krizin de etkisiyle söz konusu yatırımlar inişli çıkışlı bir seyir izlemiştir. 2022 yılı itibariyle ülkeye gelen yabancı sermaye yatırım miktarı 42,5 milyar Avro seviyesindedir.

Doğrudan Yabancı Sermaye Girişleri (Milyon Avro)

Milyon Avro	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Toplam (1993-2022)
FDI	14,6	362,7	438,8	1.080,8	3.508,1	1.110,8	3.901,9	3.488,8	42.552,8

Kaynak: Hırvatistan Merkez Bankası

Hırvatistan'a 1993-2022 itibariyle döneminde en çok yatırım yapan ülkeler Hollanda, Avusturya, Lüksemburg, Almanya ve İtalya'dır. Aynı dönemde Türkiye'nin Hırvatistan'a net doğrudan yatırım miktarı 144,2 milyon Avro seviyesindedir.

Doğrudan Yabancı Sermaye Girişleri (Milyon Avro)

Ülke	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	Toplam (1993-2022)	Pay (%)
Hollanda	-64,8	-847,9	-1.053,00	20,5	2.288,60	-43,6	20	66,2	6.444,60	15,1%
Avusturya	-861,8	-1.331,80	402,1	328,7	209,4	177,2	460,7	569,9	5.655,80	13,3%
Lüksemburg	290,3	272	435,2	88,4	341,1	728,5	388,9	202,2	4.453,70	10,5%
Almanya	187,4	162,1	225	202,5	167,9	148,3	565,4	183,8	4.298,80	10,1%
İtalya	7,1	1.909,60	51,2	-33,9	-40,8	108,9	286,2	372,4	4.071,90	9,6%
Macaristan	-109	51,2	534,4	74,6	19,3	-45,8	221,8	332,8	3.242,10	7,6%
Slovenya	86,7	46,8	100,2	-85,1	145,3	32,8	451,5	225	2.214,70	5,2%
Birleşik Krallık	578,1	42,6	52,7	-90,9	-1	-30,7	271,1	114,4	1.389,80	3,3%
Malta	11,5	60,1	35,9	36,6	9,6	31,9	-0,3	815,7	1.248,70	2,9%
Türkiye (27. Sırada)	32,7	24,6	-26,4	5,2	10,7	10,2	-38,9	-47,6	144,2	0,3%
Diğer	-143,6	-26,6	-318,5	534,2	358	-6,9	1275,5	654	9388,5	22,1%
Genel Toplam	14,6	362,7	438,8	1.080,80	3.508,10	1.110,80	3.901,90	3.488,80	42.552,80	100,0%

Kaynak: Hırvatistan Merkez Bankası
Sıralama toplam değere göre yapılmıştır.

1993-2021 döneminde Hırvatistan'a gelen doğrudan yabancı sermayenin sektörel dağılımına bakıldığında; finansal hizmet ve faaliyetler (sigortacılık hariç)(%23,7), gayrimenkul yatırımları (%9,7), perakende ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) (%6,8), toptan ticaret (Motorlu kara taşıtları ve motosikletler hariç) (%6,8), gayrimenkul faaliyetleri (%6,3), telekomünikasyon (%4,5) ilk sıralarda yer almaktadır.

D. FAYDALI BAĞLANTILAR

Hırvatistan Ekonomi ve Sürdürülebilir Kalkınma Bakanlığı

Radnička cesta 80, Zagreb

Tel: +385 1 3717-111

Faks: +385 1 3717-149

Ulica grada Vukovara 78, Zagreb

Tel: +385 1 6106-111

E-mail: glavno.tajnistvo@mingor.hr

Web: <https://gospodarstvo.gov.hr/>

Dışişleri ve Avrupa İşleri Bakanlığı

Trg N.Š. Zrinskog 7-8, 10000 Zagreb

Tel.: +385 (0)1 4569 964

Faks: +385 (0)1 4551 795, +385 (0)1 4920 149

E-mail: ministarstvo@mvep.hr

Web: <http://www.mvep.hr/en/>

Maliye Bakanlığı

Katančićeva 5, 10 000 Zagreb

Tel: +385 1 459 13 33; Faks: +385 1 492 25 83

E-mail: informiranje@mfin.hr; kabinet@mfin.hr

Web: <https://mfin.gov.hr/>

Çalışma, Emeklilik Sistemi, Aile ve Sosyal Politika Bakanlığı

Trg hrvatskih velikana 6, 10 000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: + 385 1 4851 853, 4851 275, Faks: + 385 1 6431 628

E-mail: kabinet@mrms.hr;

Web: <https://mrosp.gov.hr/>

Denizcilik, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı

Prisavlje 14, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 3784 520 , Faks: +385 1 3784 550

E-mail: ministar@mppi.hr; info@mmpi.hr

Web: <https://mmpi.gov.hr/>

Fiziki Planlama, İnşaat ve Kamu Mülkleri Bakanlığı

Ulica Republike Austrije 20, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 01 3782 444; +385 1 6346 286; Faks: +385 1 3772 822

E-mail: ministar@mpgi.hr

Web: <https://mgipu.gov.hr/>

Hırvatistan Ekonomi Odası (HGK)

Rooseveltov trg 2, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 4606 708

E-mail: hgk@hgk.hr

<https://www.hgk.hr/>

Hırvatistan Esnaf ve Sanatkârlar Odası (HOK)

Ilica 49/II, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel : 385 1 480 66 66; Faks: 385 1 484 66 10

E-mail: hok@hok.hr

Web: www.hok.hr

Hırvatistan Merkez Bankası (HNB)

Trg hrvatskih velikana 3, 10002 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 456 4555, Faks: +385 1 461 0551

E-mail: info@hnb.hr

Web: www.hnb.hr

Hırvatistan İstatistik Ofisi

Ilica 3, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 48 06 138; 48 06 154, 48 06 115

Faks: +385 1 48 06 148

E-mail: stat.info@dzs.hr

Web: <https://podaci.dzs.hr/>

HITRO.HR

Ulica Grada Vukovara 70, 10002 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 0800 0080; +385 1 6127-254; +385 1 6127-273

Faks: +385 1 6127-008

E-mail: Hitro-Zagreb@hitro.hr; info@hitro.hr

Web: <https://www.hitro.hr/en/homepage>

Küçük İşletmeler ve Yatırımlar Ajansı (HAMAG BICRO)

Ksaver 208, Zagreb, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 488 10 43; Faks: +385 1 488 10 09

E-mail: info@hamagbicro.hr

Web: <https://hamagbicro.hr/>

Gümrük İdaresi

A. Humboldta 4a, Zagreb

Tel: +385 1 6211 300; +385 0800 1222, Faks: +385 1 6211-011 ; +385 1 6211-012

E-posta: ured-ravnatelj@carina.hr;

Web: <https://carina.gov.hr/>

Vergi İdaresi

Boškovićeve 5, Zagreb

Operator: +385 1 4809 000

Tel: +385 1 4809 555, Faks: +385 1 4809 530

E-posta: ured.ravnatelj@porezna-uprava.hr;

Web: <https://www.porezna-uprava.hr/en/Pages/default.aspx>

Zagreb Ticaret Mahkemesi

Amruševa 2, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 4897-222

Faks: +385 1 /4920-871

E-posta: ured.predsjednika@tszg.pravosudje.hr; sluzbenik.zainformiranje@tszg.pravosudje.hr

Web: <https://sudovi.hr/hr/tszg>

Hırvatistan Emeklilik Sigortası Enstitüsü

A. Mihanovića 3, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 4595-500; Faks: +385 1 4595-063

E-mail: ravnatelj@mirovinsko.hr

Web: <https://www.mirovinsko.hr/en>

Hırvatistan Sağlık Sigortası Fonu

Margaretska 3, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 4851 275; +385 1 4851 853

Faks: +385 1 6431 628

E-mail: glasnogovornik@hzzo.hr

Web: <https://www.hzzo.hr/en/>

Hırvatistan İstihdam Ofisi

Savska cesta 64, 10000 Zagreb

Tel: +385 1 61 26 000; Faks: +385 1 61 26 038

E-mail: ravnatelj@hzz.hr;

Web: <https://www.hzz.hr/>

Devlet Fikri Mülkiyet Hakları Ofisi

Ulica grada Vukovara 78, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 61 06 100

Faks: +385 1 61 09 660

E-mail: kabinettravnatelj@dziv.hr

Web: <https://www.dziv.hr/en/>

Devlet Standartları Ofisi

Capraška 6, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 563 00 11; Faks: +385 1 563 00 01

E-mail: pisarnica@dzm.hr;

Web: <https://dzm.gov.hr/>

Hırvatistan Barolar Birliği

Koturaška 53/II, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 6165 200

Faks: +385 1 6170 838

E-mail: hok-cba@hok-cba.hr

Web: <http://www.hok-cba.hr/>

Hırvatistan Noterler Birliği

Radnička cesta 34/II, 10000 Zagreb, Hırvatistan

Tel: +385 1 4556-566

Faks: +385 1 4551-544

E-mail: hjk@hjk.hr

Web: <https://www.hjk.hr/>

Tıbbi Ürünler ve Tıbbi Cihazları Ajansı (HALMED)

Ksaverska cesta 4, 10000, Zagreb

Telefon: +385 1 4884 100 (centrala)

Faks: +385 1 4884 110

E-posta: halmed@halmed.hr

<https://www.halmed.hr/en/>

Hırvatistan mirarlar odası

Ulica grada Vukovara 271/II, 10000 Zagreb

Tel: +385 (0)1 5508 - 410

Fax: +385 (0)1 5508 - 403

E-mail: arhitekti@arhitekti-hka.hr

<https://www.arhitekti-hka.hr/>